

Bestuursverslag

2023

Stichting Primenius
Onderwijs

Inhoud

VOORWOORD	- 5 -
1. SCHOOLORGANISATIE.....	- 8 -
1.1 Profiel	- 8 -
Onze missie	- 8 -
Onze visie	- 8 -
Onze kernwaarden.....	- 8 -
Onze identiteit	- 8 -
Bezielde burgerschap.....	- 8 -
Armoedebestrijding	- 8 -
Kernactiviteiten en werkgebied.....	- 9 -
Toegankelijkheid en toelating.....	- 9 -
Strategisch plan	- 9 -
Hoofdpunten strategisch beleid	- 9 -
Doorontwikkeling organisatie.....	- 9 -
1.2 Organisatie.....	- 9 -
Bestuursmodel.....	- 9 -
College van Bestuur	- 10 -
Juridische structuur	- 10 -
Governance en Code Goed Bestuur.....	- 10 -
Gemeenschappelijke Medezeggenschap	- 10 -
Horizontale dialoog en verbonden partijen.....	- 11 -
Samenwerkingen	- 11 -
Klachtenbehandeling	- 12 -
Onze contactgegevens.....	- 12 -
2. VERANTWOORDING VAN HET BELEID	- 14 -
2.1 Onderwijs & kwaliteit	- 14 -
Onderwijskwaliteit.....	- 14 -
Kwaliteitsinstrumenten.....	- 14 -
Kwaliteitsbewaking	- 14 -

Doelen en onderwijsresultaten	- 14 -
Onze ambitie	- 15 -
Aanbevelingen PO-Raad	- 15 -
Opbrengstgesprekken	- 15 -
Kwaliteitsgesprekken	- 15 -
Werkoverleg directeur Onderwijs & Opvang en directeur	- 15 -
Audit en inspectie	- 16 -
Strategisch plan	- 16 -
Focus op onderwijsresultaten	- 16 -
Onderwijs aan nieuwkomers	- 16 -
Internationalisering	- 16 -
Onderzoek onderwijskundig leiderschap	- 17 -
Passend onderwijs	- 17 -
Nationaal Programma Onderwijs	- 17 -
2.2 Personeel & professionalisering	- 18 -
Doelen en resultaten	- 18 -
Projecten in 2023	- 18 -
Toekomstige ontwikkelingen	- 19 -
Projecten in 2024	- 19 -
Sociale veiligheid	- 19 -
Sociale aspecten	- 19 -
Regeling bijzondere bekostiging	- 19 -
Strategisch personeelsbeleid	- 20 -
Personeelsbestand	- 20 -
Verzuim	- 20 -
2.3 Communicatie	- 20 -
2.4 Huisvesting & Facilitaire zaken	- 20 -
Opgeleverde en lopende bouwprojecten	- 21 -
Toekomstige ontwikkelingen	- 21 -
Risico's	- 21 -
Overige ontwikkelingen	- 21 -
Samen duurzamer	- 21 -
2.5 Financieel Beleid	- 22 -
Doelen en resultaten	- 22 -
Opstellen meerjarenbegroting	- 22 -
Toekomstige ontwikkelingen	- 22 -
Investeringsbeleid	- 23 -
Treasury	- 23 -

Allocatie van middelen	- 23 -
Achterstandsmiddelen	- 24 -
2.6 Continuïteitsparagraaf	- 24 -
Risico's en beheersing.....	- 24 -
Interne risicobeheersing- en controlesysteem	- 24 -
Risico's en onzekerheden	- 25 -
3. VERANTWOORDING VAN DE FINANCIËN.....	- 28 -
3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief.....	- 28 -
Resultaat	- 29 -
Liquiditeit.....	- 34 -
Financiële positie	- 35 -
4. VERSLAG INTERN TOEZICHT	- 38 -
4.1 Raad van Toezicht.....	- 38 -
Samenstelling.....	- 38 -
Bezoldiging Raad van Toezicht.....	- 40 -
Commissies	- 40 -
Vaste jaarplanning	- 40 -
4.2 Toezicht in 2023	- 40 -
Taken en verantwoordelijkheden	- 40 -
Twee nieuwe leden.....	- 40 -
Nieuw lid CvB	- 41 -
Focus interne toezicht	- 41 -
Evaluatie	- 41 -
Werkgeversfunctie.....	- 41 -
Code Goed Bestuur.....	- 41 -
Toezicht op rechtmatige en doelmatige bestemming en aanwending middelen	- 42 -
Toelichting op gegeven adviezen.....	- 42 -
Toewijzing accountant	- 43 -

Voorwoord

Beste lezer, wij zijn Primenius! Met dit bestuursverslag van 2023 leggen we graag op een heldere en geloofwaardige manier verantwoording af over het beleid dat we hebben gevoerd. Dit doen we tegenover u en tegenover alle andere ouders, medewerkers, leden van de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR), samenwerkingspartners en overige betrokkenen.

In 2023 hadden we voor het eerst weer een gewoon jaar sinds corona. Onze scholen konden heel het jaar openblijven. Dat heeft de leerlingen goed gedaan. Uit landelijk onderzoek blijkt gelukkig ook dat kinderen bijna allemaal weer net zo snel leren als voor de coronapandemie. Verder valt op dat het verschil in leervertraging kleiner wordt tussen kinderen met een lagere sociaaleconomische achtergrond en kinderen met een kansrijke achtergrond. Dat zijn waardevolle lichtpuntjes!

Tegelijkertijd hebben we zorgen. Een deel van de leerlingen in Nederland heeft helaas nog steeds te maken met mentale problemen door de coronapandemie. Dat blijkt uit de voortgangsrapportage van het Nationaal Programma Onderwijs. Ook leren leerlingen in de bovenbouw van de basisschool, in tegenstelling tot de kinderen in de onderbouw, nog niet zo snel als voor corona.

Als scholen worden we ondersteund met het Nationaal Programma Onderwijs en extra hulp

om de basisvaardigheden van leerlingen te verbeteren. Deze financiële ondersteuning is tijdelijk, daarom moet er constructief worden nagedacht over hoe we op de lange termijn leerlingen kunnen blijven helpen die (tijdelijk) moeite hebben met het aanleren van schoolse vaardigheden.

Bij Primenius zetten we de extra ondersteuningsgelden volledig in voor het wegwerken van leerachterstanden en het verbeteren van de basisvaardigheden. In 2023 hebben we opnieuw bewezen dat we onder uitdagende omstandigheden professioneel en ontwikkelingsgericht kunnen blijven werken. We hebben laten zien dat we beschikken over een groot gevoel van gedeelde verantwoordelijkheid.

In 2023 is er nog meer gebeurd. Natuurlijk zijn we verplicht om hiervan een bestuursverslag te maken, maar voor ons is dit ook een geloofwaardige manier om de balans op te maken. Binnen onze organisatie evalueren we graag onze activiteiten, processen en behaalde resultaten. Op basis daarvan kunnen we ons blijven ontwikkelen. In dit jaarverslag belichten we daarom zowel onze successen als ontwikkelpunten.

Onze successen

- Met stip op nummer één staat ons gelijkwaardige en fijne pedagogische klimaat op al onze locaties. De audits, visitaties en tevredenheidsmetingen laten dit zien.
- We beschikken daarnaast over goed gekwalificeerd personeel op al onze locaties. Daar zijn we trots op, want ook wij hebben te

maken met het tekort op de arbeidsmarkt aan docenten en schoolleiders. Op onze 35 scholen en opvanglocaties zetten we nog geen procent (0,007%) personeel in dat nog niet volledig is gekwalificeerd. Dat is in vergelijking met andere delen in Nederland een zegen. Dit is zeker te danken aan de flexibiliteit van onze medewerkers en hun bereidheid om meer en op andere plaatsen aan de slag te gaan. Daarom met recht: hulde aan hen!

- Een ander succes is de versnelde samenvoeging én samenwerking in onze integrale kindcentra tussen onderwijs en opvang. Dit is te danken aan de gecombineerde inspanningen van onze stafmedewerkers en de medewerkers van de ondersteunende diensten.

Onze ontwikkelpunten

- Ons nieuw strategisch plan hebben we een jaar uitgesteld. Met andere woorden: we hebben daarmee ons plan 2019-2023 met een jaar verlengd. Hierdoor is er een tussenjaar ontstaan waarin we hard hebben gewerkt aan onze focus op het verbeteren van de onderwijsopbrengsten. Nog niet al onze scholen sluiten aan bij het landelijk gemiddelde, maar we zien wel een stijgende lijn.
- We willen vaker aanschuiven aan strategische tafels en bij bijeenkomsten van gremia. Het is belangrijk dat er meer aandacht komt voor het structurele probleem van te weinig financiële middelen voor het basisonderwijs. Daarnaast moeten we

tijdelijke subsidies zien om te zetten naar blijvende financiële steun. Met elkaar kunnen we ook werken aan een beter imago voor het onderwijs; natuurlijk in het bijzonder voor het Primair Onderwijs (PO).

- We willen nog meer de nadruk leggen op wat echt onderwijs geven betekent. Het antwoord op een PISA-rapport (Programme for International Student Assessment) over de resultaten van het Nederlandse leesonderwijs mag niet alleen gericht zijn op het aanleren van technische leesvaardigheden en het vinden van verwijswaarden in teksten. Is het niet belangrijker dat 15-jarigen leren genieten van lezen? Dit bereiken we door veel voor te lezen in de kinderopvang. Zodra de kinderen zelf kunnen lezen, moeten ze de mogelijkheid hebben om weg te dromen. Ze moeten kunnen verdwalen in een goed boek. Daardoor worden ze enthousiast en willen ze meer lezen. Dit onderdeel van onze opdracht gaan we dan ook zeker niet vergeten.

Met dit bestuursverslag blikken we verder met u terug op het jaar 2023. U zult lezen dat we een mooie, dynamische en lerende organisatie zijn. Werken in onze geweldige organisatie geeft energie. Het is een voorrecht om kinderen te zien opgroeien tot enthousiaste wereldburgers. Daarnaast vinden we het heel waardevol om bij te dragen aan de vernieuwing binnen ons vakgebied. Dit motiveert ons om de komende jaren met volle energie door te gaan. Dat lukt als we geloven in ons werk én in de kracht van SAMEN!

Ik wens u veel leesplezier!

Béjanne Hobert
Voorzitter College van Bestuur

De schoolorganisatie

1. Schoolorganisatie

In dit hoofdstuk kijken we naar de kern van onze schoolorganisatie. We staan stil bij de fundamentele basisvormen van ons dagelijks werk. Daarmee geven we een dieper inzicht in de essentie van wie we zijn en waar we voor staan. Ook laten we zien hoe onze stichting (juridisch) is opgebouwd.

1.1 Profiel

Onze missie

Wij staan voor hooggekwalificeerd, meetbaar en eigentijd onderwijs en opvang. Daarbij zijn we sterk gericht op de katholieke identiteit. Onze organisatie en de ouders dragen samen de verantwoordelijkheid voor de vorming van de kinderen. De leerontwikkeling speelt zich af in de volle breedte van het menszijn.

Onze visie

Op onze scholen en opvanglocaties maken we kinderen nieuwsgierig en stimuleren we ze om op ontdekking te gaan. We geven ze zelfvertrouwen door ze inzicht te geven in hun leerproces en zelfreflectie. De kinderen kunnen zich in hun eigen tempo ontwikkelen en we bieden ze de ondersteuning die past bij hun talent, ambitie en zorgbehoefte. Dit doen we samen met ouders en andere betrokkenen in een gevarieerde, veilige en rijke leeromgeving. Daarbij is er een goede afstemming tussen de opvang, school en vervolgopleiding.

Meer weten? Lees de volledige [visie 'Samen ontwikkelen'](#) op onze website.

Onze kernwaarden

Onze kernwaarden zijn 'gelijkwaardig' en 'geloofwaardig'.

Gelijkwaardig: we benaderen iedereen vanuit zijn eigen waardigheid. Iedereen is bij ons gelijkwaardig. We zorgen dat ieder kind gezien wordt en zich gewaardeerd voelt. We hebben aandacht voor verscheidenheid in maatschappij en religies.

Geloofwaardig: we staan voor wat we zeggen en spreken elkaar daarop aan; dat maakt ons geloofwaardig. Wij beloven onderwijs en opvang te bieden van hoogwaardige kwaliteit, gericht op de toekomst van het kind.

Onze identiteit

Voor Primenius geldt dat ons katholiek sociaal denken het fundament is van al ons handelen. Hierbij hanteren we een aantal uitgangspunten dat op elke locatie op een eigen en passende manier wordt ingezet:

- **Holistische benadering:** we zorgen dat kinderen groeien in alle dimensies van het menselijk bestaan.
- **Gemeenschap:** leven is altijd samen leven in een gemeenschap.
- **Vertrouwen:** we hebben er vertrouwen in dat je veel kunt bereiken als je er in gelooft.
- **Solidariteit:** ieder kind verdient warmte en aandacht voor wie hij is in zijn leven en in zijn leefomgeving.
- **Verantwoordelijkheid:** we komen op voor de vrijheid, het initiatief en de

verantwoordelijkheid van de gemeenschap, zowel binnen als buiten onze organisatie.

Meer weten? Lees meer over [onze identiteit](#) op de website van Primenius.

Beziel burgerschap

In 2023 hebben we op basis van onze identiteit flink ingezet op burgerschapsonderwijs. Binnen het nieuwe inspectiekader is burgerschapvorming een basisvaardigheid geworden waaraan resultaatgericht moet worden gewerkt. Het onderwijs wordt daarbij afgestemd op wat de leerlingen nodig hebben. Dit kan per school verschillen.

Omdat onze identiteit het fundament van ons onderwijs is, geven wij vanuit onze uitgangspunten invulling aan deze belangrijke opdracht. We willen kinderen opleiden tot goede wereldburgers die zich staande kunnen houden in deze ingewikkelde wereld. We hebben hiervoor de naam 'Beziel burgerschap' gekozen, want we willen die doen vanuit onze bezieling en niet omdat het moet.

Armoedebestrijding

Daarnaast zijn er in 2023 meerdere scholen actief geweest op het gebied van armoedebestrijding. Helaas is dit een probleem die in ons werkgebied veel voorkomt. Daardoor krijgen kinderen niet allemaal voldoende en goede voeding. Vanuit de overheid is er een subsidie beschikbaar gesteld om maaltijden te verstrekken op scholen. Daar waar dit nodig is, hebben scholen dit opgepakt. Zo ondersteunen we de gezinnen en zorgen we ervoor dat kinderen met een gevulde maag aan het onderwijs kunnen beginnen.

Kernactiviteiten en werkgebied

Kernactiviteiten: het doel van onze organisatie is om onderwijs en opvang van een hoog kwalitatief niveau te bieden aan alle kinderen die aan ons worden toevertrouwd. De uitgangspunten van onze kernactiviteiten zijn vastgelegd in onze visie.

Werkgebied: Primenius Onderwijs heeft 34 scholen in dertien gemeenten in de provincies Groningen en Drenthe.

Toegankelijkheid en toelating

Voor de toelating van leerlingen gelden regels. Deze zijn in de schoolgids van onze scholen opgenomen. Ons uitgangspunt is dat elke school openstaat voor leerlingen van wie de ouders(s) of verzorger(s) de grondslag van de school respecteren. Als een leerling niet wordt toegelaten, of als wordt overwogen om de leerling van school te verwijderen, volgen we de vastgestelde procedures. Deze zijn vastgelegd in ons beleidsdocument en in overeenstemming met de landelijke wetgeving.

Strategisch plan

In 2019 is het strategisch vierjarenbeleid 'Samen!' geschreven voor de twee stichtingen die onder het bestuur vallen: Primenius (onderwijs) en Tamariki (kinderopvang). Hierin staat beschreven hoe Primenius en Tamariki een belangrijke bijdrage willen leveren aan de ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van 0 tot 14 jaar. De katholieke identiteit van de stichting neemt daarbij een centrale, herkenbare en voelbare plek in.

Ook in 2023 hebben we gemerkt dat onze kernwaarden (gelijkwaardig en geloofwaardig) ons hebben geholpen om de juiste keuze te maken.

Hoofdpunten strategisch beleid

Het strategisch beleid 2019-2023 is gebaseerd op de volgende drie speerpunten:

- Onze identiteit is het kloppend hart van de organisatie.
- We hebben ambitieuze en innovatieve plannen op het gebied van ontwikkeling (zowel binnen het onderwijs als de opvang), organisatie en omgeving. Deze onderdelen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.
- Onze basiskwaliteit is vanzelfsprekend op orde.

De drie speerpunten zijn uitgewerkt en aangescherpt in 2020 in vijf programmalijnen. Op basis daarvan zijn de jaarplannen opgesteld. In 2023 heeft een tussenevaluatie plaatsgevonden, waarna in november 2023 een begin is gemaakt met het opstellen van een nieuw strategisch plan. Hiervoor is een tweedaagse gehouden met de directeuren, stafmedewerkers en Interne Begeleiders. Tijdens de besprekingen stond de volgende basisvraag centraal: 'Wat gunnen we de organisatie en wat gunnen we onszelf?' Met de input die als antwoord kwam op deze vraag, is een schrijversgroep aan de slag gegaan. Vanuit die groep wordt er gewerkt aan een gezamenlijk strategisch plan vanaf augustus 2024.

Meer weten? Lees [brochure 'Samen!', Strategisch Ontwikkelplan 2019-2023](#).

Doorontwikkeling organisatie

In 2023 is de nieuwe organisatiestructuur (ingevoerd in 2020) verder vormgegeven. Er zijn op 1 mei 2023 drie nieuwe directeuren benoemd: twee directeuren Opvang & Onderwijs en één directeur Bedrijfsvoering. Daarmee is er een nieuw managementteam gekomen.

1.2 Organisatie

Bestuursmodel

Stichting Primenius heeft een zogeheten two-tier bestuursmodel. Dit wil zeggen dat de stichting wordt aangestuurd door het College van Bestuur (CvB). De Raad van Toezicht (RvT) is de interne toezichthouder. Onder meer de grondslagen, het doel van en de taken en bevoegdheden van het College van Bestuur en de Raad van Toezicht zijn in de statuten vastgelegd.

In de Code Goed Bestuur staan bepalingen vermeld over de functiescheiding tussen het bestuur en het intern toezicht. Om de genoemde structuur te kunnen realiseren, is een Toezichtskader opgesteld, zijn de statuten gepasseerd en is een managementstatuut opgesteld. Het managementstatuut is op te vragen via info@primenius.nl.

College van Bestuur

Het bestuur van onze stichting wordt gevormd door Drs. L.J.M. (Béjanne) Hobert MME. Zij is de voorzitter van het College van Bestuur. Hobert heeft de volgende nevenfuncties:

- Stichting Samenwerkingsverband 22.02 - bestuurslid (onbezoldigd).
- Stichting Markus OBM - bestuurslid (onbezoldigd).

Wilt u weten hoe Stichting Primenius verder organisatorisch in elkaar zit? Bekijk dan [ons organogram](#) op onze website.

Juridische structuur

De juridische structuur van de organisatie is de stichtingsvorm en draagt de naam Stichting Primenius. De stichting is op 1 januari 2016 gevestigd en ontstaan uit een fusie tussen Fidarda en de Stichting Katholiek Onderwijs Drenthe (SKOD). De vestigingsplaats van Primenius is Hoogezand, maar de stichting houdt kantoor in Oude Pekela.

De Stichting Bestuur Primenius werd op 28 december 2022 opgericht. De statuten van Stichting Primenius Kinderopvang (voorheen Stichting Tamariki) en Stichting Primenius

Onderwijs (voorheen Stichting Primenius) zijn op 30 december 2022 integraal gewijzigd.

Als gevolg van deze statutenwijzigingen is het bestuur van en het toezicht op Stichting Primenius Kinderopvang en Stichting Primenius Onderwijs gewijzigd. Als bestuurder van de hiervoor genoemde stichtingen is aangewezen Stichting Bestuur Primenius. Het toezicht op het bestuur vindt plaats door de Raad van Toezicht van Stichting Bestuur Primenius.

Governance en Code Goed Bestuur

Met de invoering van het governancemodel moet worden voldaan aan de wet 'Goed Onderwijs, Goed Bestuur' en de 'Code Goed Bestuur in het primair onderwijs'. In deze laatste zijn de basisprincipes vastgelegd wat betreft professionaliteit van bestuurders en toezichthouders in het primair onderwijs

Het bestuur en de Raad van Toezicht conformeren zich aan de Code Goed Bestuur van de PO-Raad. Dit document is te downloaden via de [website van PO-Raad](#) (poraad.nl).

In 2023 werd het Handboek Governance volledig herzien en geactualiseerd naar aanleiding van de statuutswijziging per 1 januari 2023. Naar aanleiding van de organisatieherziening is het managementstatuut aangepast. De klokkenluidersregeling werd aangepast op basis van een wetswijziging.

Gemeenschappelijke Medezeggenschap

De stichting heeft naast een Medezeggenschapsraad (MR) op elke school ook een Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR).

In de GMR worden bovenschoolse zaken besproken. Bij alle GMR-vergaderingen schuift het CvB aan voor overleg en afstemming. Ook spreekt een delegatie van de RvT regelmatig met de GMR.

- De Raad van Toezicht woonde in 2023 twee GMR-vergadering bij: op 6 juni en 22 november.
- De GMR is betrokken geweest bij de werving van een nieuw lid College van Bestuur. Er is meegedacht over het opstellen van het profiel en er zijn voorgesprekken geweest met het wervingsbureau. In de benoemingsadviescommissie zaten twee leden, een vanuit de ouders en één vanuit de medewerkers.
- In 2023 zijn ook de nieuwe voorzitter van de Raad van Toezicht en een lid van deze raad geworven. Ook hierbij is de GMR betrokken geweest; in het voortraject en bij de selectiegesprekken.
- De GMR heeft in december 2023 het jaarplan voor 2024 vastgesteld. *Meer weten? [Bekijk het jaarplan](#).*
- Het jaarverslag 2023 van de GMR is op 6 februari 2024 vastgelegd. In het verslag staat onder meer een overzicht van de besproken beleidsstukken en een overzicht van beleidsstukken waarop instemming is verleend. *Meer weten? [Lees het jaarverslag](#).*

Horizontale dialoog en verbonden partijen

Feedback van ouders, leerlingen, medewerkers en partners vinden we belangrijk. Ook in 2023 zijn we op verschillende manieren in dialoog gegaan met betrokken partijen.

- In februari 2023 hebben we opnieuw een tevredenheidsonderzoek gehouden.
- Op schoolniveau hebben we de Medezeggenschapsraad (MR) en de School Advies Commissie (SAC) betrokken bij de schoolontwikkeling. We hebben ook gericht om advies gevraagd.
- Op basis van een vergaderrooster vond er in 2023 overleg plaats tussen het CvB en de directeuren Opvang en Onderwijs en de directeur Bedrijfsvoering. Voorbeelden hiervan zijn managementgesprekken en evaluatiebijeenkomsten over het beleid.
- Ook tussen het College van Bestuur en de GMR zijn in de agenda vaste momenten vastgelegd. In onvoorziene situaties is direct een bijeenkomst georganiseerd als dat nodig was.

- Daarnaast heeft er regelmatig een gesprek tussen de GMR en de Raad van Toezicht plaatsgevonden.
- In 2023 waren er panelgesprekken met diverse belanghebbenden van de stichting. Deze gesprekken zijn een initiatief van het College van Bestuur en de Raad van Toezicht en krijgen in 2024 een vervolg. Ook wordt er in 2024 onderzocht of het mogelijk is om panelgesprekken te voeren met externe stakeholders.
- Begin 2023 vergaderde de staf één keer per vier weken.
- Sinds de organisatieherziening hebben de individuele afdelingsfunctionarissen elke drie weken een werkoverleg met de directeur Bedrijfsvoering.
- Een gezamenlijk stafoverleg is er in 2023 niet geweest.
- Er is zes keer een themabijeenkomst voor directeuren en/of stafmedewerkers gehouden.
- Medewerkers hebben meegewerkt aan interviews door landelijke en regionale media. Deze gingen onder meer over de ontwikkelingen die zich binnen de stichting afspelen.
- Het boegbeeld van de stichting werd in 2023 gevormd door de voorzitter van het College van Bestuur. Zij participeert ook in diverse branchegerichte netwerken, draagt kennis uit en vergaart de nodige informatie uit diezelfde netwerken om te delen met de stichting.
- In de schoolgids, op de website Scholen op de kaart, in nieuwsbrieven, op de websites

van de scholen en op sociale media is ook in 2023 over diverse onderwerpen gesproken die betrekking hebben op de ontwikkeling van het onderwijs. Op stichtingsniveau werden inspiratie en kennis over onderwijsontwikkeling gedeeld via interne communicatiekanalen en in (regio)overleg.

We streven naar een goede bereikbaarheid voor al onze belanghebbenden. Digitale communicatie en persoonlijk contact via beschermde webomgevingen neemt daarin een belangrijke plaats in.

Samenwerkingen

De scholen van Primenius behoren elk bij een samenwerkingsverband. De indeling is regionaal bepaald. De samenwerkingsverbanden waar Primenius mee te maken heeft zijn:

- Samenwerkingsverband PO 20.01 voor de provincie Groningen
- Samenwerkingsverband PO 22.01 voor Noord-Drenthe
- Samenwerkingsverband PO 22.02 voor Zuidoost-Drenthe
- Samenwerkingsverband PO 20.03 voor de omgeving Hoogeveen, Meppel en Steenwijk

Primenius is met NHL Stenden in gesprek over een convenant Samen Opleiden en Professionaliseren.

Verder tekende Primenius voor het meedoen aan RAP 2023-2024 (Regionale Aanpak en Personeelstekort) en sluit hiervoor aan bij het overleg van Regio Stad Groningen en Ommeland en die van Regio Drenthe. De status hiervan is 'opstartfase'.

Klachtenbehandeling

Primenius en haar medewerkers zijn dagelijks bezig om het beste onderwijs te bieden en de beste werkomgeving te bieden aan alle medewerkers. Desondanks is het mogelijk dat ouders of medewerkers ontevreden zijn over bepaalde gedragingen en beslissingen of het nalaten daarvan. Daarvoor hebben we een klachtenreglement. *Een beknopte weergave daarvan staat op [onze website](#).*

De vertrouwenspersonen voor Primenius zijn de heer W. Hulshof en mevrouw A. Wemer. In 2023 waren er 24 meldingen/klachten/consultaties. Vier waren eind 2023 nog niet naar tevredenheid opgelost.

Alle scholen van de stichting zijn aangesloten bij de landelijke klachtenregeling van Verus.
Meer weten? Mail naar info@gcbo.nl.

Onze contactgegevens

Naam: Stichting Primenius
Bestuursnummer: 45000
Adres:
Bestuurskantoor: Scholtenswijk 10, 9665
KN Oude Pekela
Postadres: Postbus 12, 9665 ZG
Oude Pekela
Telefoonnummer: 0597 - 676 955
E-mailadres: info@primenius.nl
Website: www.primenius.nl

Overige locaties:

Kijk op www.primenius.nl/locaties. Hier staan de gegevens van al onze basisscholen, buitenschoolse opvang- (BSO), kinderopvang- (KO) en peuteropvanglocaties (voorschool).

Verantwoording van het beleid

2. Verantwoording van het beleid

In dit hoofdstuk staan we stil bij de tastbare resultaten en impact van het beleid dat we in 2023 hebben gevolgd. We gaan in op de keuzes die zijn gemaakt, de uitdagingen die er waren en de successen die zijn behaald. Onze medewerkers en hun verdere professionalisering zijn daar belangrijk onderdeel van.

2.1 Onderwijs & kwaliteit

Onderwijskwaliteit

Primenius staat voor kwalitatief hoogwaardig, voelbaar en zichtbaar, persoonlijk en ontwikkelingsgericht onderwijs en opvang.

- Om de basiskwaliteit op onze scholen te bewerkstelligen, bieden we goed kwalitatief onderwijs dat aansluit bij de onderwijsbehoefte van de kinderen.
- Dit vraagt om maatwerk waarbij kinderen met activerende instructievormen, goed pedagogisch-didactisch handelen en afwisseling in werkvormen, de basiskennis krijgen aangeboden die vastgelegd is in de kerndoelen.
- We richten ons onderwijs niet alleen op de cognitieve vlakken maar op de brede ontwikkeling van kinderen. Hierbij zien we welbevinden, betrokkenheid en veiligheid als voorwaarde voor het leren en ontwikkelen van kinderen.

Onze kwaliteitszorg is een geheel aan maatregelen waarmee een school op systematische wijze de kwaliteit van het onderwijs in brede zin bepaalt, bewaakt en verbetert. Het is een continu verbeterproces om aan de kwaliteitseisen te voldoen. Het gaat hierbij om de relatie tussen de eigen doelen en ambitie, in relatie tot de doelen van het bestuur, de borging daarvan in beleid, management en processen en de vraag hoe de resultaten zich verhouden tot de gestelde doelen.

Kwaliteitsinstrumenten

Om zicht te krijgen op de kwaliteit van ons onderwijs maken we gebruik van de volgende kwaliteitsinstrumenten:

- Schoolmonitor
- Vensters
- Parnassys Ultimview

Met het inzetten van deze instrumenten werken we met elkaar (iedereen die is betrokken bij het onderwijs) aan onze kwaliteitsontwikkeling en -zorg. We doen dit in de zogenoemde Plan-Do-Check-Act-cyclus (PDCA). We plannen, doen, controleren en passen aan als dat nodig is. Daarbij stellen we ons continu deze vragen:

- Doen we de goede dingen?
- Doen we de goede dingen goed?
- Wat vinden anderen daarvan?
- Levert het ook het gewenste resultaat op?
- Wat doen we met die kennis?

Op deze manier kunnen bijvoorbeeld de evaluaties van ouders, medewerkers en directie over kwaliteitszorg naast elkaar worden gelegd en vergeleken.

Kwaliteitsbewaking

Binnen onze stichting zorgen we voor een goede kwaliteitsbewaking. Hierbij heeft ieder zijn eigen taken en verantwoordelijkheden:

- De adviseur Onderwijskwaliteit en -controle bewaakt de kwaliteit en geeft samen met de adviseur Onderwijsbeleid en –innovatie advies over onderwijsontwikkeling en verbetering.
- De directeuren Onderwijs & Opvang sturen de kwaliteitszorg op locaties aan.
- De schoolleiding stuurt de kwaliteitszorg. Deze is verbonden met de visie op de basiskwaliteit. Dit staat omschreven in het school(jaar)plan.
- De schoolleiding draagt daarnaast zorg voor een professionele school- en kwaliteitscultuur en betrokkenheid van medewerkers, leerlingen, ouders of verzorgers.
- Het bestuur is verantwoordelijk voor een professionele stichtingscultuur waarin de kwaliteitszorg is verbonden met onze visie.

Doelen en onderwijsresultaten

Binnen Primenius willen wij passende onderwijs- en ontwikkelresultaten voor de kinderen. Het pedagogisch klimaat binnen onze locaties is goed. De passende onderwijsresultaten verdienen nog verdere aandacht.

We gaan daarom de komende jaren op de volgende doelen sturen:

- In juni 2025 scoort 95 procent van de scholen binnen Primenius op 1F-niveau op of boven het landelijk gemiddelde van de vergelijkbare populatie.
- In juni 2025 scoort 95 procent van de scholen binnen Primenius op 2F- en 1S-niveau boven de signaleringswaarde van de vergelijkbare populatie.

Onze ambitie

- In juni 2025 scoort 95 procent van de scholen binnen Primenius op 2F- en 1S-niveau op het landelijk gemiddelde van de vergelijkbare populatie.

Hoe gaan we deze ambitie realiseren?

- Op stichtingsniveau heeft zowel onderzoek van de inspectie als van de PO-Raad plaatsgevonden. Zij hebben de huidige situatie in kaart gebracht en aanbevelingen gegeven voor hoe we kunnen sturen op onze doelen en ambitie. Deze adviezen hebben we meegenomen in het beleid 'sturen op onderwijsresultaten'. Daarbij ligt de focus op didactisch handelen, onderwijskundig leiderschap en de wijze van sturing binnen Primenius (de kwaliteitscyclus).
- Bestuur, directeuren, leerkrachten en pedagogisch medewerkers gaan proactief en systematisch werken aan hun onderwijs-/opvangkwaliteit. Ze leggen hierover op een transparante manier verantwoording af.

- Directeuren verantwoorden zich periodiek over de behaalde onderwijsresultaten. Dit doen zij richting het College van Bestuur, de directeuren Onderwijs & Opvang, de Medezeggenschapsraad en ouders.

Aanbevelingen PO-Raad

Een aantal aanbevelingen van de PO-Raad valt onder de invloed van het bestuur en de staf:

- Scholen krijgen periodiek feedback op hun onderwijskwaliteit.
- Er is een proces ingericht van verantwoording van scholen over de belangrijkste kwaliteitsindicatoren. Deze zijn gekoppeld aan een vast proces van follow-up: bespreken, afspraken maken, monitoren en evalueren.
- Directeuren en intern begeleiders krijgen periodiek feedback op hun functioneren, gekoppeld aan afspraken over het vervolg.

Opbrengstgesprekken

Aan het eind van het schooljaar (juni 2023) zijn er opbrengstgesprekken gevoerd vanuit de risico-inventarisatie. Tijdens deze gesprekken zijn ook de school- en jaarplannen van de opvang bekeken. De plannen zijn geëvalueerd en er is een koers bepaald. Tijdens de gesprekken waren de volgende zaken belangrijk:

- De opbrengsten waren onderwerp van het gesprek.
- De controller Kwaliteitszorg en directeur Onderwijs & Opvang hadden zich vooraf verdiept in risico-inventarisatie en in de

analyses op schoolniveau. Hun feedback is tijdens de gesprekken meegenomen.

- Er is inhoudelijk gesproken over wat een basiskwaliteit is en hoe deze kan worden bevorderd.
- Ook is ingegaan op de vraag aan welke knoppen er binnen het onderwijsproces moet worden gedraaid om de resultaten te verbeteren.

Kwaliteitsgesprekken

Bij de kwaliteitsgesprekken zijn de resultaten bekeken. Er is in kaart gebracht of de locaties in ontwikkeling zijn en of ze dichterbij de doelstelling komen. Met elkaar is onderzocht welke stappen er gezet zijn en wat deze hebben opgeleverd. Ook zijn de vervolgstappen en de gewenste resultaten daarvan besproken.

Werkoverleg directeur Onderwijs & Opvang en directeur

- Tijdens de werkoverleggen in oktober en november 2023 is de stand van zaken besproken rondom de genoemde doelstellingen.
- Er is gekeken naar hoe het staat met de uitvoering van het plan en of er ontwikkelingen zichtbaar zijn op het gebied van resultaten.
- Tijdens de gesprekken werd ook duidelijk welke vorm van sturing de school nodig heeft om het doel te behalen. Dit is maatwerk, waarbij het gedeeld leiderschap erg belangrijk is. Wel zijn er een duidelijk kader gegeven waarbinnen wordt gewerkt (DANS),

en een concrete doelstelling voor augustus 2025.

- Per locatie wordt gekeken welke sturing nodig is om de doelstelling te behalen.

Audit en inspectie

Een onderdeel van de kwaliteitscyclus zijn de interne audits om de kwaliteit van het onderwijs op onze locaties te bewaken en te bevorderen.

- Sinds het schooljaar 2023/2024 schrijft de directeur binnen zes weken een plan van aanpak. Hierin staan de verbeter- en aandachtspunten.
- De directeur nodigt de directeur Onderwijs & Opvang uit om de inhoud van het plan te bespreken.
- In de periodieke werkoverleggen wordt met elkaar besproken of de verbeter- en aandachtspunten worden behaald.

Naast de interne audits zijn er inspectiebezoeken die de kwaliteit in kaart brengen. Wanneer uit de inspectiebezoeken blijkt dat een locatie onvoldoende of zeer zwak scoort, moeten zij het GWGB-traject volgen ('Goed Worden, Goed Blijven').

In 2023 voldeden nog niet alle scholen aan de wettelijke eisen voor de basiskwaliteit waarop de Inspectie van het Onderwijs toeziet.

Wilt u meer weten over de onderwijsresultaten? Kijken dan op de website '[Scholen op de kaart](https://www.scholenopdekaart.nl)' (scholenopdekaart.nl). Hier vindt u een gedetailleerd verslag van onze scholen.

Strategisch plan

De kwaliteitszorg wordt normaal gesproken gepland in een vierjarige cyclus die uiteenvalt per schooljaar. Primenius heeft ervoor gekozen om het strategisch plan met een jaar te verlengen en de focus in schooljaar 2023/2024 te leggen op het sturen op onderwijsresultaten. In de periode van september tot en met december 2023 is begonnen met het opstellen van een nieuw strategisch plan. In augustus 2024 ligt er, in samenspraak met alle geledingen, een nieuw strategisch plan voor de periode 2024-2028.

Focus op onderwijsresultaten

Met ons beleid sturen we op onderwijsresultaten. Hiervoor zijn een aantal ontwikkelingen in gang gezet:

- De werkgroep 'Didactisch Handelen' ontwikkelt een meetinstrument.
- De directeuren komen bij elkaar tijdens bijeenkomsten over onderwijskundig leiderschap.
- Er worden netwerkbijeenkomsten gehouden en Interne Begeleiders delen hun kennis over onder meer het schoolondersteuningsprofiel (SOP) en het ontwikkelingsperspectief (OPP).
- Er vinden netwerkbijeenkomsten met specialisten plaats. We zijn begonnen met de taalcoördinatoren.
- Er komen geïntegreerde audits voor opvang en onderwijs.
- Er is standaard een '0' toegevoegd aan DANS en het auditkader.
- Er is een door het hele bestuur een format ontwikkeld voor 'burgerschap'.

Onderwijs aan nieuwkomers

Binnen het Primenius-scholennetwerk hanteren wij uitsluitend Type 4-basisscholen. Hier zijn nieuwkomers volledig geïntegreerd in reguliere klassen. Samen met de specialist op het gebied van spraak, taal en communicatie stemmen we het aanbod zorgvuldig af. Zo bieden we nieuwkomers een optimale start en doorgroei binnen ons onderwijs.

Bij de nieuwkomers, die bekostigd worden uit de nieuwkomersbekostiging, en veelal vanuit een taalklas bij Primenius instromen, worden zowel extra middelen (bv LOGO 3000), extra ondersteuning door onder andere de inzet van onderwijsassistenten en de taalspecialist van het ondersteuningsteam betrokken.

Internationalisering

Door de aangeboren nieuwsgierigheid te stimuleren, stellen we elk kind in staat om zich te ontwikkelen tot een onderzoekende wereldburger. Door leerlingen al op jonge leeftijd

te laten kennismaken met de internationale en interculturele samenleving, krijgen zij een breder perspectief. Ze worden ook toegerust op het functioneren in deze samenleving. Kennis van vreemde talen opent de deur naar andere landen. Het is ook een basisvoorwaarde voor een goede en effectieve omgang met andere culturen.

Wij vinden het belangrijk om onze kinderen hierin voldoende vaardig te maken, zodat ze zich wereldwijd kunnen verwoorden. Zo heeft de St. Frans-school het vak Engels opgenomen in het schoolplan en in het dagelijkse onderwijs in alle groepen. Ook worden er keuzes gemaakt voor internationaal georiënteerde leerinhouden. Zo maakt een aantal scholen gebruik van International Primary Curriculum (IPC). Dit is een curriculum dat specifiek aansluit op een internationale oriëntatie.

Onderzoek onderwijskundig leiderschap

Op dit moment hebben wij een stagiaire van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) en een groep studenten dat de masterscriptie gaan schrijven over 'onderwijskundig leiderschap'. Het opzetten van een primoraat loopt op de achtergrond, zodat we volgend schooljaar kunnen starten en ons aan kunnen sluiten bij de Beroepsvereniging Academici Basisonderwijs (BAB).

Passend onderwijs

Passend onderwijs beoogt de diversiteit binnen het onderwijs te omarmen en streeft ernaar elk kind de gelegenheid te bieden zijn of haar volledige potentieel te bereiken. Een essentieel onderdeel van passend onderwijs is de

ontwikkeling en het gebruiken van een schoolondersteuningsprofiel (SOP).

Dit document fungeert als een gedetailleerde blauwdruk waarin scholen aangeven hoe zij ondersteuning bieden aan leerlingen met specifieke behoeften. De reikwijdte varieert van aanpassingen in lesmethoden en leermaterialen tot gepersonaliseerde begeleiding door gespecialiseerde professionals. Binnen Primenius is een uitgebreid ondersteuningsteam aanwezig. Dat bestaat uit gekwalificeerde orthopedagogen, gedragsspecialisten, een taal-, spraak- en communicatiespecialist en een orthopedagoog generalist.

Binnen het samenwerkingsverband Groningen is in 2023 het systeem 'Perspectief op school' geïntroduceerd, waarin elke school van Primenius SWV 20-01 een actueel SOP voor het schooljaar 2023/2024 heeft opgesteld. In andere samenwerkingsverbanden worden brede kennisbijeenkomsten georganiseerd om tot een actueel SOP te komen. Daarnaast heeft het bestuur inzicht in het systeem, zodat zij kunnen zien of er een dekkend aanbod is voor alle leerlingen.

Nationaal Programma Onderwijs

Het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) is een grootschalig initiatief dat in het leven is geroepen om de onderwijsachterstanden aan te pakken die door coronapandemie zijn ontstaan. Met als doel de kwaliteit van het onderwijs te waarborgen en te verbeteren, streeft het programma naar een effectieve inzet van middelen en maatregelen. Hierbij ligt de focus op

het bieden van extra ondersteuning aan leerlingen die het hardst zijn getroffen, onder wie kwetsbare groepen en achterstandsleerlingen. Op een aantal scholen is als aanvulling op en ter ondersteuning van de eigen aanpak tijdelijk personeel ingehuurd. De zogenaamde Pnil-ers. De totale inzet op deze ingehuurde medewerkers is ruim 38K over personeel niet in loondienst. Dit is 2,15 %. Scholen kiezen aan de hand van een schoolscan een bewezen effectieve interventie. Binnen Primenius hebben we met name ingezet op interventie B, C, D en E.

B: Effectievere inzet van onderwijs om kennis en vaardigheden bij te spijkeren. Met name is er ingezet op de directe instructie en instructies geven in kleinere groepen.

C: Sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van kinderen.

D: Ontwikkeling van de executieve functies van leerlingen.

E. (extra) Inzet van personeel en ondersteuning. Veel scholen hebben onderwijsassistenten ingezet, zodat de leerkracht meer tijd had om gerichte instructies aan kleine groepen leerlingen te geven.

Per school is in het plan van aanpak beschreven welke interventies de scholen hebben ingezet.

Alle plannen die gemaakt zijn naar aanleiding van het NPO zijn verwerkt in de jaarplannen van elke school. Dit is gebeurd in samenspraak met het team. De plannen zijn aan de MR van de school voorgelegd ter goedkeuring en door alle medezeggenschapsraden goedgekeurd. Een locatie van Primenius is als steekproef bezocht om te controleren hoe de NPO-gelden in relatie

tot het plan van aanpak zijn ingezet. Deze school had de interventies van de NPO-menukaart gebruikt en dit goed beschreven in het plan van aanpak. Alle locaties van Primenius hebben de NPO-gelden gekregen. Bovenschools zijn er vanuit NPO gelden geen uitgaven gedaan. De resultaten van de inzet van de NPO gelden zijn school specifiek en nemen zij op in het plan van aanpak NPO, dit plan wordt gedeeld met het ministerie.

2.2 Personeel & professionalisering

Doelen en resultaten

Personeelsbeleid heeft tot doel de onderwijskundige visie en de opgaven waar scholen voor staan te ondersteunen. Het personeelsbeleid sluit op deze visie aan. Ontwikkelen en voeren van personeelsbeleid is

de sleutel aantrekkelijk werkgever te zijn en in te kunnen spelen op toekomstige ontwikkelingen.

In het strategisch ontwikkelplan 2019-2023 hebben we onszelf een aantal doelen gesteld. We bespreken deze en benoemen daarbij de behaalde resultaten.

‘In 2023 zijn we een inspirerende werkgever waar mogelijkheden vanzelfsprekend zijn.’

- We zijn een lerende organisatie. Daarbinnen hebben we een gezamenlijke verantwoordelijkheid om onze organisatie als geheel te laten groeien.
- We benutten hiervoor elkaars kwaliteiten en medewerkers pakken zelf hun professionele ruimte.

‘In 2023 zijn we een zichtbaar aantrekkelijke werkgever, waardoor we altijd voldoende mensen in dienst hebben.’

- Primenius is zichtbaar op banen- en stagemarkten. Hier doen we contacten op met potentiële stagiaires en medewerkers.
- Over het algemeen hebben we voldoende gekwalificeerde medewerkers.
- We hebben in 2023 zelfs medewerkers moeten laten gaan. Dit kwam doordat tijdelijke aanstellingen werden beëindigd door het wegvallen van de NPO-middelen.
- Niet voor alle functies zijn even goede medewerkers te vinden.
- In het noorden van Groningen is het lastig de bezetting rond te krijgen. Hier is daarom

minimaal gebruikgemaakt van de inzet van externe inhuur.

‘In 2023 zetten we de expertise van onze medewerkers breed en duurzaam in.’

- Iedere medewerker is uniek en heeft een eigen expertise. Om hiervan binnen onze organisatie gebruik te maken vindt er uitwisseling tussen locaties plaats. Hiermee kunnen we medewerkers tegelijkertijd ook iets extra's of anders bieden.
- Dankzij de uitwisseling kunnen we problemen op een locatie oplossen én medewerkers extra motiveren.

‘In 2023 werken we met een diversiteit aan vakdocenten en specialisten.’

- Binnen de meeste scholen werken we met vakdocenten. Een groot aantal heeft bijvoorbeeld een vakdocent Gym.
- In 2023 is er ook ingezet op vakdocenten voor Drama en Muziek.

Projecten in 2023

In het verslagjaar is nog een aantal andere projecten uitgevoerd:

- **Doorontwikkeling afdeling HR:** de tijdelijke HR-adviseurs zijn vervangen door vaste medewerkers. Sinds 2023 is HR een geheel nieuwe afdeling met een nieuwe rol- en taakverdeling.
- **Nieuwe Arbodienst:** na een aanbestedingsprocedure is er een keuze gemaakt voor een nieuwe Arbodienst. In de komende jaren gaan we samen aan de slag

om de inzetbaarheid verder te vergroten en samen te kijken naar de mogelijkheden.

- **Doorontwikkeling mobiliteitsbeleid:** het mobiliteitsbeleid is onder de loep genomen. Dit is geëvalueerd en verder uitgewerkt. Hierin is een onderscheid gemaakt tussen de verplichte en de vrijwillige mobiliteit. Het doel is om vrijwillige mobiliteit te bevorderen om zo kansen te bieden voor medewerkers. Daarnaast worden de voorwaarden helder uiteengezet.
- **Automatiseren en optimaliseren van indiensttredingsproces:** een van de doelen van 2023 was om een begin te maken met het automatiseren van verschillende HR-werkprocessen rond in-, door- en uitstroom. Het automatiseren levert tijd op en is minder foutgevoelig. Het uitwerken en invoeren van deze processen kost tijd. Om deze reden is er prioriteit aangebracht in welke processen eerst zijn opgepakt. In 2023 is het indiensttredingsproces geautomatiseerd. In de komende jaren volgen de andere processen.

Toekomstige ontwikkelingen

- Het personeelstekort blijft ook de komende jaren een uitdaging. Hoe vinden en behouden we voldoende gekwalificeerd personeel om de bezetting op orde te houden en de juiste kwaliteit onderwijs te bieden aan de kinderen?
- Daarnaast is het inzetbaar houden van personeel een belangrijk aandachtspunt. De personeelstekorten en de daarbij ervaren werkdruk kan invloed hebben op het verzuim

en de inzetbaarheid. Dit kan vervolgens leiden tot extra werkdruk.

- Het einde van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) is in zicht. Het steunpakket, bedoeld om de gevolgen van de coronacrisis op te vangen, loopt af. Daardoor kunnen we geen extra medewerkers meer inzetten.
- Het bedrag dat in 2023 aan ontslaguitkeringen is uitgegeven is 54.735 euro. Dit is tot en met november. De verwachting is dat hier nog zo'n 4.000 euro bijkomt. Vooral in augustus was een piek te zien. Dit had te maken met een groot aantal aanstellingen dat na juli niet kon worden verlengd.

Projecten in 2024

In 2024 starten we, of geven een we een vervolg aan, de volgende projectthema's:

- Automatiseren van processen binnen de HR-afdeling.
- Personeelsbeleid helderder formuleren en op de juiste manier toepassen.
- Organiseren welkomstbijeenkomsten nieuwe medewerkers.
- Het personeelsbeleid verder bekendmaken onder de medewerkers.
- Inzetten op inzetbaarheid en preventie van verzuim.

Sociale veiligheid

Sociale veiligheid is belangrijk. Iedereen - kinderen, ouders, medewerkers - moet zich bij ons veilig kunnen voelen. Elk jaar voeren we daarom een risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) uit. Dit vormt de basis voor het Arbo- en

verzuimbeleid binnen de organisatie. Elke twee jaar wordt als onderdeel van de RI&E de Quickscan gedaan.

In 2023 is binnen Primenius gebruikgemaakt van de Quickscan Welzijn van Arbomeester. Met een Quickscan worden mogelijke knelpunten op het gebied van psychosociale arbeidsbelasting (PSA) bij het personeel in kaart gebracht. De Quickscan Welzijn is onderverdeeld in verschillende onderwerpen: leidinggevende, personeelsbeleid, werkdruk en belastende factoren in het werk. Op basis van de scan kunnen de juiste maatregelen worden genomen om de arbeidsomstandigheden te verbeteren.

De score van Primenius in 2023 is positief in vergelijking met het landelijk gemiddelde. De respons in 2023 was 69,8 procent. De scan is per locatie uitgevoerd. De resultaten worden per locatie besproken en in een plan van aanpak gegoten. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de leidinggevende.

Sociale aspecten

Duurzame inzetbaarheid van medewerkers vinden we belangrijk. Vanuit de CAO is er geregeld dat medewerkers (afhankelijk van hun eigen situatie) uren krijgen om te werken aan duurzame inzetbaarheid.

Regeling bijzondere bekostiging

Sinds 1 augustus 2021 ontvangen scholen financiële middelen in het kader van de regeling professionalisering en begeleiding starters en schoolleiders. Het bedrag dat wordt ontvangen, is

verwerkt in de begroting. Scholen zijn vrij in de besteding van het budget. Er zijn verschillende zaken waar het voor ingezet wordt:

- Buddy's voor schoolleiders en startende leerkrachten.
- Opleidingen voor schoolleiders.
- Een talentenprogramma voor Leraar In Opleiding (LIO) en PABO-studenten.
- Het Onderwijs Ondersteuningsteam (OOT) gaat langs bij de scholen om te coachen.

Strategisch personeelsbeleid

Het strategisch beleidsplan is leidend voor het personeelsbeleid. We merken dat het een uitdaging blijft om ons personeelsbeleid tijdig te evalueren en aan te passen of bij te stellen naar onze visie op onderwijs. De directeuren Onderwijs & Opvang voeren daarom de dialoog met de locatiedirecteuren. Zo wordt nagegaan in hoeverre locaties/teams in staat zijn de strategische doelen te realiseren.

Personeelsbestand

In 2023 was bijna 82 procent van onze medewerkers vrouw en ruim 18 procent man. De gemiddelde leeftijd van onze medewerkers is 42 jaar. Bijna 82 procent heeft een vaste aanstelling. Ongeveer 18 procent heeft een tijdelijk contract.

Verzuim

Het verzuimpercentage lag in 2023 op 6,47 procent.

2.3 Communicatie

De afdeling Communicatie had in 2023 de focus vooral op extern, gericht op de integratie van

opvang en onderwijs. Een overzicht van behaalde resultaten:

- De naam Tamariki-kinderopvang veranderde in Primenius-opvang. Hiervoor is een aanpassing gedaan in het Primenius-logo.
- In navolging is een rebrandingsstraject opgestart. Daarmee is de 'look and feel' van het merk Primenius aangepast. Hierdoor hebben de organisatie en de locaties een uitstraling gekregen die beter past bij de gezamenlijke identiteit en visie. Het rebrandingsstraject heeft het onderwijs en de opvang ook dichter bij elkaar gebracht in een professionele en herkenbare uitstraling. Concreet levert de rebranding nieuwe logo's op voor alle locaties van Primenius. Een groot deel is daarvan al doorgevoerd, het andere deel volgt in 2024.
- Alle Primenius-locaties hebben daarnaast een eigen nieuwe website gekregen. Hierop staat alle basisinformatie die nodig is om als potentieel nieuwe ouder en stakeholder een goed beeld te kunnen vormen van de locatie en het aanbod (onderwijs, opvang of onderwijs én opvang).
- De locatiesites hebben allemaal dezelfde stijl en opbouw, wat zorgt voor herkenbaarheid. De sites vallen onder de corporate website van Primenius.
- In 2023 is de basis gelegd voor een creatieve conceptcampagne. Daarmee is nagedacht over hoe we het aantal kinderen op onze locaties kunnen behouden én zelfs verhogen. De campagne is gericht op nieuwe ouders van de kinderopvang (met de doorstroom

naar het onderwijs), maar is ook bruikbaar voor de locaties die alleen onderwijs aanbieden. De campagne zorgt voor meer naamsbekendheid en een positief imago.

2.4 Huisvesting & Facilitaire zaken

De afdeling Huisvesting & Facilitaire Zaken heeft in 2023 de volgende zaken opgepakt:

- We zijn verder gegaan met de lopende projecten op het gebied van nieuw- en verbouw en onderhoud.
- Daarnaast hebben we een overzicht gemaakt op elke aspect van de huisvesting. Dat bestaat onder meer uit een correcte begeleiding van nieuwbouwtrajecten, conform wens, planning en budget. Ook gepland onderhoud en tussentijds noodzakelijk onderhoud zijn in het overzicht opgenomen.
- Bij de Integrale Huisvestingsplannen (IHP's) zijn we aanwezig geweest en hebben we onze belangen behartigd in samenwerking met andere besturen.
- Verder hebben we oog voor groei en krimp gehad, zodat we besluiten hebben kunnen nemen die daarbij passen.
- In 2023 is een overzicht gemaakt van alle scholen die kwetsbaar zijn of mogelijk worden. Hiermee is het eenvoudiger geworden om actief en tijdig bij te sturen.
- Met al deze werkzaamheden is een solide basis gevormd om de waardering van de huisvesting op te baseren. Zo worden we niet verrast door langer lopende trends.

Opgeleverde en lopende bouwprojecten

In 2023 zijn de volgende gebouwen opgeleverd:

- ✓ Stere der Zee in Delfzijl
- ✓ Het Kompas in Emmer-Compascuum

Lopende bouwprojecten zijn:

- ✓ Mariaschool in Eelde
- ✓ Toermalijn in Emmen
- ✓ Pastoor Middelkoop in Klazienaveen

In de planningsfase voor St. Henricus in Klazienaveen zijn de eerste stappen gezet. De bovengenoemde scholen worden allen bekostigd door de gemeente.

Toekomstige ontwikkelingen

De komende jaren zijn er meerdere gebieden die onze aandacht vragen. Uiteraard zijn dat de geplande nieuwbouwtrajecten.

Een overzicht van alle IHP's vindt u in dit overzicht: [Overzicht scholen en IHP](#) (In dit document wordt actief gewerkt).

Risico's

- De stijging van de energieprijzen zorgen voor een grote druk op de exploitatie.
- Met ingang van 2024 hebben we moeten wisselen van energieleverancier, omdat onze gebruikelijke collectieve inkoop is gestopt.
- Daarnaast ligt er een maatschappelijke doelstelling voor het klimaatneutraal maken van het vastgoed. Wat dit gaat betekenen, is nog niet geheel te overzien. Zeker is wel dat deze omslag veel geld gaat kosten en de

vraag is hoe we dit betaalbaar kunnen uitvoeren.

- Primenius werkt al jaren met een voorziening voor het groot onderhoud. Deze voorziening is gebaseerd op een meerjarenonderhoudsplan (MJOP). Hierin wordt inzichtelijk gemaakt welk groot onderhoud moet plaatsvinden. De dotatie (de gemiddelde kosten per jaar) aan de voorziening wordt als kosten begroot zodat de grote toekomstige uitgaven vanuit deze voorziening kunnen worden betaald. Met ingang van 2024 gaat dit veranderen. De wijziging betreft het niet langer middelen (egaliseren) van het grote onderhoud. Het grote onderhoud uit de MJOP moet worden omgerekend van een gemiddelde stand naar een stand per component. Dit is de zogeheten componentenmethode. Dit kan grote financiële consequenties hebben, maar dat hangt helemaal af van onder meer het MJOP en de leeftijd van het gebouw.
- Als uit de omrekening blijkt dat er een hogere stand van de voorziening nodig is, dan gaat dit ten laste van het eigen vermogen. Het weerstandsvermogen daalt dan.

Overige ontwikkelingen

- In de nabije toekomst liggen er meerdere omvangrijke trajecten in het verschiet. Op basis van de getrokken conclusies moeten we actief sturen op een of meerdere scholen. Met daaraan gekoppeld de begeleiding bij het komen tot enige vorm van samenwerking, fusie of opheffing.

- We moeten nieuwbouwscholen begeleiden. Op die manier zorgen we ervoor dat het (meerjaren)onderhoud correct en volgens norm wordt uitgevoerd.
- Duurzaamheid in schoolpanden is een maatschappelijke doelstelling. De stichting Primenius vindt het van groot belang om haar schoolpanden te verduurzamen. Bij nieuwbouw/vernieuwbouw van onze panden worden er zoveel mogelijk duurzame keuzes gemaakt. Panden worden minimaal BENG (Bijna Energie Neutraal Gebouw) uitgevoerd; waar mogelijk wordt (binnen het beschikbare budget) nog meer gedaan.
- In 2023 zijn de belangrijkste contracten binnen de stichting in beeld gebracht met een aanbestedingskalender. Daarmee kan op de juiste momenten het besluit worden genomen of er wordt aanbesteed en/of verlengd bij een overeenkomst. Daarnaast zijn de inkoopvoorwaarden van de stichting geüpdatet.
- In 2023 zijn de volgende aanbestedingen uitgevoerd: Europese aanbesteding Schoonmaak, Leermiddelen, Arbozaken en WGA/ERD en een meervoudig onderhandse aanbesteding Inloopzones. De aanbesteding Energie is via een inkoopcollectief aanbesteed.

Samen duurzamer

- Door het gesprek aan te gaan met elkaar en met leerlingen is gewerkt aan bewustwording rondom het thema duurzaamheid. Voor leerlingen zijn hier acties aan gekoppeld in de vorm van lesmateriaal of gastlessen. Het is

onze opdracht om te werken aan duurzame oplossingen.

- Onze duurzaamheidsdoelstellingen richten zich op educatie, slimmer omgaan met afval, inkoop, huisvesting, energieverbruik en verminderen van onze CO2-uitstoot, gezondheid en vervoer. Op een flink aantal scholen en vanuit de ondersteunende diensten zijn er veel inspanningen gedaan om meer klimaatneutraal en duurzaam te organiseren. Zo zijn er bijvoorbeeld afvalprojecten uitgevoerd, schooltuinen gerealiseerd en groene schoolpleinen tot stand gekomen. Op de meeste van onze scholen liggen zonnepanelen. We installeren warmtepompen en we hebben op veel plekken verlichting vervangen door LED. Daarnaast zijn ook verdere (verplichte) maatregelen op het gebied van energiebesparing uitgevoerd.

2.5 Financieel Beleid

Het financiële beleid is erop gericht om zoveel mogelijk middelen beschikbaar te stellen voor het verstrekken van onderwijs, zoals in dit verslag beschreven. Hiervoor worden de middelen die in 2023 meer zijn binnengekomen dan zijn ingezet, de komende jaren gebruikt voor de verbetering en innovatie van ons onderwijs.

Doelen en resultaten

- In 2023 lag de focus van business control op het verzamelen en ordenen van informatie

van zaken die rechtstreeks verband houden met financiën.

- Als deze data helder beschreven en vindbaar zijn, kunnen we vanuit deze basisplannen, uitvoeren en bijsturen.
- Het ordenen van alle informatie loopt nog en wordt in 2024 voortgezet.
- Voor het schooljaar 2022-2023 ontving Stichting Primenius Onderwijs voor het laatst een bijdrage uit de middelen van het Nationaal Programma Onderwijs. Met behulp van deze tijdelijke middelen is extra personeel ingezet. Het doel voor 2023 was mede om de personele uitgaven weer in lijn te brengen met de reguliere bekostiging en eventuele incidentele middelen. Hiermee voorkomen wij een structureel tekort op de personele uitgaven. Dit doel is gehaald.

Opstellen meerjarenbegroting

In december 2023 is de nieuwe meerjarenbegroting 2024-2028 vastgesteld door het College van Bestuur en de Raad van Toezicht. Deze begroting sluit aan op het strategisch ontwikkelplan 'Samen' van Stichting Primenius/Tamariki 2019-2023. Dit plan is vertraagd door de coronapandemie en daarom met een jaar verlengd tot 2024.

Voor het schooljaar 2023-2024 is de focus gericht op de onderwijsopbrengsten. In de onderliggende schoolbegrotingen zijn voor dit focusjaar middelen opgenomen voor de uitvoering van dit aspect uit het strategisch plan. In de meerjarenbegroting is op stichtingsniveau ruimte gereserveerd voor de uitvoering van strategische

doelen.

Toekomstige ontwikkelingen

- Op 1 januari 2023 is een nieuw bekostigingsstelsel gekomen. De vereenvoudiging zit vooral in het terugdringen van het aantal variabelen. Daarmee is de voorspelbaarheid van de bekostiging verbeterd.
Meer weten? Kijkt u dan op de [website van het Ministerie van OCW](https://www.rijksoverheid.nl/ministeries) ([rijksoverheid.nl/ministeries](https://www.rijksoverheid.nl/ministeries)).
- Hiertegenover staat de trend dat de rijksoverheid steeds meer bekostigt op basis van doelsubsidies. Incidentele doelsubsidies leiden tot incidentele maatregelen en bemoeilijkt het opstellen van langjarig beleid. Dit vinden wij een zorgwekkende ontwikkeling.

Investeringsbeleid

De investeringen hebben betrekking op huisvesting, inventaris, ICT en leermiddelen.

- Voor de investeringen van ICT wordt gebruikgemaakt van het ICT-beleid van de stichting. Er wordt gekeken naar wat noodzakelijk moet worden vervangen.
- Voor de huisvesting worden de investeringen vanuit de meerjarenonderhoudsplanning (MJOP) van de scholen bekeken en besproken. Hierbij wordt ook rekening gehouden met eventuele duurzaamheidsinvestering van de nieuwbouw scholen.
- Bij de nieuwbouwscholen wordt verder rekening gehouden met de aanschaf van nieuw meubilair. De investeringen van de leermiddelen worden door de schooldirecteuren gerealiseerd op basis van de onderwijskundige visie van de scholen.

Treasury

Het treasurybeleid van de stichting is primair gericht op het beheren van de financiële risico's en secundair op het reduceren van financieringskosten.

- De primaire doelstelling van de stichting is het werkzaam zijn op het gebied van primair onderwijs, met als gevolg dat het financieren en beleggen ondergeschikt en dienend is aan deze doelstelling. Het treasurybeleid is conform het financiële beleidsplan van de stichting en aan de regeling 'Beleggen, lenen en derivaten OCW 2016' uitgevoerd.
- De beschikbare middelen heeft Primenius in het Onderwijsbureau Liquiditeiten Fonds bij ASR gestort. Dit fonds is gelijk aan de waardering van obligaties. De looptijd van de participaties staat niet vast en de beheerder beperkt dit risico door de beleggingsportefeuille te spreiden en de gemiddelde looptijd van de beleggingen aan te passen. Het bestuur wenst de beleggingen voor langere tijd aan te houden. Verdere informatie is te lezen in het financiële deel van dit verslag.
- Verder loopt er nog een lening vanuit Primenius Onderwijs aan Primenius Opvang. De lening wordt afgelost in de periode 2023 tot en met 2027. De eerste aflossing heeft in 2023 plaatsgevonden. Het gaat om een renteloze lening. Deze lening is gefinancierd met privaat vermogen.

Allocatie van middelen

Scholen voor het basisonderwijs krijgen sinds 1 januari 2023 een basisbedrag per leerling en school. Hoe de middelen worden verdeeld onder de scholen, is beschreven in de uitgangspunten voor de begroting 2023. Deze zijn als bijlage toegevoegd aan het jaarrekeningdossier.

- Rekening houdend met de vereenvoudiging bekostiging primair onderwijs heeft Primenius met ingang van kalenderjaar 2023 de interne allocatie aangepast.
- Deze nieuwe interne allocatie voldoet aan de eisen van een toekomstbestendig, eenvoudig, gelijkwaardig en geloofwaardig inkomstenmodel wat een schooldirecteur optimaal faciliteert om de missie en visie van Primenius te realiseren.
- Een inkomstenmodel afgestemd op de integrale verantwoordelijkheid van de schooldirecteur. Hierbij ligt de focus op doelmatigheid van de bestedingen.

Een aantal zaken wordt centraal beheerd, zoals:

- Groot onderhoud, zijnde de onttrekkingen aan de onderhoudsvoorziening en de dotatie aan de onderhoudsvoorziening.
- ICT-onderhoudsbeheer en investeringen in hardware.
- Personeels- en verzuimbeleid.
- Administratie en beheer.

De begroting is opgesteld op basis van de ontwikkelingspunten binnen het beleid, zoals opgesteld in het jaarplan van de stichting.

Achterstandsmiddelen

De verdeling van de onderwijsachterstandsgelden (OAB) gebeurt in Nederland op basis van de vastgestelde achterstandsscores.

- De Onderwijsachterstandsgelden gingen in 2023, conform het sociale beleid, volledig naar de scholen.
- De scholen die in aanmerking kwamen voor de OAB-gelden, hebben zelf bepaald hoe zij de middelen inzetten. In de meeste gevallen worden de middelen formatief ingezet om daarmee extra ondersteuning en expertise in de school te organiseren. In enkele gevallen worden de middelen ingezet om de groeps grootte te verkleinen.

2.6 Continuïteitsparagraaf

De volgende onderdelen uit de continuïteitsparagraaf zijn opgenomen in de verantwoording op het financieel beleid:

- Prognose voor medewerkers en leerlingen in hoofdstuk 3.1
- Meerjarenbegroting in hoofdstuk 3
- Het verslag van het toezichthoudend orgaan is opgenomen in hoofdstuk 4

Risico's en beheersing

De interne beheersing van de processen binnen de stichting is primair de verantwoordelijkheid van het College van Bestuur. Het totale stelsel van functiescheidingen, autorisaties en andere maatregelen en procedures ondersteunt het

College van Bestuur bij het beheersen van de processen.

Naast de inbedding van interne beheersing vanuit de lijn, vindt monitoring van het niveau van interne beheersing en de naleving ervan plaats vanuit het Onderwijsbureau Meppel.

Het College van Bestuur draagt er zorg voor dat de vermogenspositie gezond is en blijft. Vanuit Onderwijsbureau Meppel er een controller die het College van Bestuur hierbij ondersteunt en van de benodigde informatie voorziet. Zo wordt tijdig geanticipeerd op eventuele financiële tegenvallers of risico's.

De verwachting is dat het aantal leerlingen de komende jaren licht zal dalen en er worden geen personele problemen verwacht in de komende jaren. Door de leeftijdsopbouw zal er de komende jaren een hogere uitstroom van leerkrachten volgen. Het vinden van nieuwe en goede leerkrachten en mensen voor de vervangingspool wordt gestimuleerd vanuit het Talentenprogramma (zie hoofdstuk Personeel), mede gelet op de krapte op de arbeidsmarkt.

Bij het opstellen van de meerjarenbegroting zijn eventuele risico's bekeken, geanalyseerd en zo nodig worden maatregelen genomen. Primenius Onderwijs streeft naar een gezonde verhouding tussen de personeelskosten en de rijksbijdragen. De totale personele lasten, uitgedrukt in een percentage van de rijksbijdragen, bedraagt circa 84%.

Door het jaar heen zijn rapportages opgesteld waarin de financiële positie bekeken wordt en

indien nodig vindt bijsturing plaats. De rapportages, begrotingen en de jaarrekening worden besproken met de Raad van Toezicht en de GMR en zijn onderdeel van de sturingsfilosofie van Primenius. De schoolbegroting is taakstellend voor de directeur. Iedereen moet binnen de budgetten werken.

De accountant analyseert jaarlijks de risico's waar de stichting mee te maken heeft. Het gaat hierbij om de externe risico's en de risico's in de bedrijfsvoering. Bij deze inventarisatie ligt de focus op de risico's in de processen die leiden tot mutaties in de jaarrekening. De controle aanpak richt zich zowel op de jaarrekening als op het systeem van interne beheersing.

Interne risicobeheersing- en controlesysteem

Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor de interne risicobeheersings- en controlesystemen. Er zijn drie soorten risico's te onderscheiden: strategisch, financieel en operationeel.

Het interne risicobeheersingssysteem van het bestuur bestaat uit:

- De planning- en controlecyclus. Elk jaar wordt voor de komende vier jaar een financiële planning opgesteld. In deze plannen worden het strategische beleid en de financiering hiervan verder uitgewerkt. Het plan omvat ook de strategische doelstelling en het budget voor het komende jaar. Periodiek wordt gerapporteerd over de operationele en financiële performance (early warning system) middels planning en control sessies.

- De accountantsverklaring. Hierin wordt de betrouwbaarheid van de financiële rapportage expliciet door het verantwoordelijke management bevestigd.
- Een duidelijke rollenscheiding. Deze is aangebracht binnen het bestuur aan de hand van de Code Goed Bestuur.

Strategisch

Als belangrijk strategisch risico wordt de onvoorspelbaarheid van het politieke klimaat waarin we opereren onderkend. De onduidelijkheid rondom gevolgen van de besluiten van het kabinet zorgen ervoor dat andere strategische keuzes moeten worden gemaakt om eventuele negatieve effecten op te vangen. Denk hierbij aan de ontwikkelingen rondom de nieuwe bekostigingssystematiek voor schoolbesturen. Jaarlijks worden bij het opstellen van de begroting diverse scenario's doorgerekend, zoals de gevolgen van de

ontwikkeling van het aantal leerlingen, zodat de gevolgen voor onder andere de kengetallen inzichtelijk zijn, evenals de maatregelen die nodig zijn om aan de kengetallen te blijven voldoen. De strategische risico's worden voortdurend gemonitord. Ook het verstrekken van incidentele middelen maakt het sturen ook op langere termijn complex, maar dit heeft onze expliciete aandacht.

Financieel

Financieel risico is het meest duidelijke risico dat speelt binnen de stichting. Een voorbeeld van een financieel risico is de bekostiging op basis van het aantal leerlingen. De stichting moet op ieder moment in beeld hebben wat haar financiële positie is en hoe jaren eruitzien. Primenius doet dit door managementrapportages en liquiditeitsprognoses te maken. Financiële mee- en tegenvallers worden per direct verwerkt en geanalyseerd. Het College van Bestuur rapporteert aan de Raad van Toezicht middels de managementrapportages en zo nodig vaker. Daaraan voorafgaand worden de rapportages besproken met de auditcommissie van de stichting. Daarnaast bezoekt de Raad van Toezicht jaarlijks acht scholen binnen de stichting, waarin ze deze resultaten op hoofdlijnen aan de praktijk toetsen.

Operationeel

De begroting is taakstellend. Dat betekent dat de schooldirecteuren hier strak op moeten sturen. Dit alles leidt tot bewustwording, een betere financiële positie van de organisatie en een efficiënte manier van werken. Afstemming en

interne schoolrapportages beperken het risico op overschrijding.

Risico's en onzekerheden

De stichting opereert in een dynamische en complexe omgeving en dit brengt risico's met zich mee. De risico's zijn een belangrijk onderdeel geworden van de plannings- en controlecyclus. De managementrapportage is hierbij een belangrijk onderdeel en daarin zal in de toekomst ook het risicomanagement worden opgenomen.

Op de meeste beleidsterreinen is sprake van stabiliteit van de risico's. Vastgesteld moet worden of er nieuwe risico's ontstaan of dat de huidige risico's groter worden. Zo zal bijvoorbeeld het risico betreffende huisvesting in de komende jaren toenemen. De risico's zijn thans beheersbaar en de organisatie is in control. Het actieve beleid van Primenius wordt gecontinueerd met betrekking tot de leegstand binnen de scholen, teneinde het weglekken van middelen tot een minimum te beperken.

Onderwijskwaliteit

Door zowel maatschappelijke veranderingen als de transitie naar gepersonaliseerd onderwijs, neemt de druk op goed vakmanschap van de directeur en de leerkrachten toe. Er zal scherp gestuurd moeten blijven worden op de onderwijskwaliteit van de scholen. Om het vakmanschap van de leerkrachten en de directeur te waarborgen, worden audits en visitaties uitgevoerd om de onderwijskwaliteit te bewaken en indien nodig tijdig bij te sturen. In het hoofdstuk Onderwijs en kwaliteit leest u hierover meer.

Leerlingenaantal

De eerdergenoemde prognose van het aantal leerlingen laat zien dat de komende jaren het leerlingenaantal zal dalen naar 4762 in 2027. Verder moet worden opgemerkt dat het in stand houden van kleine scholen onder druk komt te staan. In dit kader is besloten om Blokland te sluiten per 01-08-2023 in verband met het geringe aantal leerlingen.

Personele risico's

Het is noodzakelijk dat het personeelsbestand in overeenstemming blijft met de ontwikkeling van een dalend aantal leerlingen op een groot deel van de scholen. Hierbij is het tevens van belang om een zogenaamde flexibele schil te hebben om de risico's te beperken. Door een goede personeelsplanning kan dit risico in de hand worden gehouden. De stichting beschikt over betrouwbare cijfers met betrekking tot het personeelsverloop en de personeelsopbouw. Ziekteverzuim, mobiliteit en vakmanschap spelen hierbij een belangrijke rol en er zal ook in de toekomst geïnvesteerd moeten worden in personeel.

Financiële risico's

Door de terugloop van het leerlingenaantal van een aantal scholen zal de bekostiging voor de huisvesting van die scholen achterblijven in verband met leegstand. Deze leegstand wordt namelijk niet vergoed. Aangezien het onderhoud en de kosten van bijvoorbeeld energie blijvend zijn, loopt de organisatie financieel risico over deze scholen. Veel scholen verhuren de leegstaande ruimtes aan bijvoorbeeld een kinderopvang organisatie.

Huisvesting

De scholen voldoen aan de minimale eisen. De vraag is echter of de scholen ook voldoen aan de energiebesparende eisen van de komende tijd. Inmiddels zijn we bezig met een inventarisatie van scholen die nog (voor een deel) enkel glas hebben. De energielasten zullen blijven stijgen als gevolg van de prijsontwikkelingen en doordat meer gebruik wordt gemaakt van het ICT-onderwijs.

Verantwoording van de financiën

3. Verantwoording van de financiën

3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief

Het leerlingenaantal van de scholen van Primenius Onderwijs zal in de komende jaren dalen naar 4.627 leerlingen in 2027. Dit is lager dan waar in 2022 rekening mee werd gehouden. Deze prognose te hoog ingeschat. Het College van Bestuur houdt hier rekening mee in het meerjarig bezettings- en begrotingsbeleid. Zo komt het College van Bestuur niet voor verrassingen te staan en kan tijdig worden geanticipeerd op ontwikkelingen.

teldata per 1 februari	1-2-2023	1-2-2024	1-2-2025	1-2-2026	1-2-2027
BAO	4.793	4.677	4.621	4.655	4.627
SBAO	113	125	125	130	135
Eindtotaal	4.906	4.802	4.746	4.785	4.762

De ontwikkeling van het aantal leerlingen heeft te maken met de innovatie van het onderwijs, waardoor het aantal leerlingen een aantal jaren zijn toegenomen. Deze stijgende lijn in het aantal leerlingen, had vooral te maken met nieuw opgerichte school in de stad Groningen. De komende jaren daalt het aantal leerlingen door de krimp in de diverse regio's. De personele inzet wordt afgestemd op deze ontwikkeling en dit is

terug te zien in verloop van onderwijzend en onderwijsondersteunend personeel.

Door de stichting is ingezet op kwaliteitsverhoging van het onderwijs. Op die manier probeert de stichting haar scholen zodanig aantrekkelijk te maken, dat de krimp wel waarneembaar is, maar niet in ernstige mate. Hiermee is de continuïteit van de organisatie gewaarborgd.

In de bijlage van dit verslag is de ontwikkeling van het aantal leerlingen per school opgenomen.

Zoals in onderstaande tabel 'Kengetallen' en in de meerjarenbegroting van 2023 is aangegeven, wordt rekening gehouden met de daling van onderwijzend personeel en overige medewerkers.

Kengetallen	2023	2024	2025	2026	2027
Aantal leerlingen	4906	4802	4746	4785	4762
Bestuur / Management (fte)	33,94	36,72	36,47	36,19	36,19
Personeel primair proces (fte)	284,98	276,52	258,03	240,76	238,29
Ondersteunend Personeel (fte)	76,73	59,97	52,13	48,14	48,14

In het strategisch plan 2019-2023 is in de organisatie doorontwikkeling bewust gekozen

voor Spiral Dynamics model als groeimodel. Het streven is een zo smal mogelijke overhead zodat het maximale aan middelen vrijkomt voor het onderwijs.

Resultaat

Primenius Onderwijs heeft 2023 afgesloten met een positief resultaat van € 50.242 tegenover een begroot negatief resultaat van € 592.670, -.

Dit verschil met de begroting wordt met name veroorzaakt door:

- Het positieve resultaat op NPO in kalenderjaar 2023. Deze is ontstaan doordat niet alle begrote (en nog beschikbare) NPO gelden zijn besteed. Hier is een bestemmingsreserve gevormd voor gevormd. Indien deze gelden volledig zouden zijn besteed zou het resultaat negatiever zijn uitgevallen.
- Het resultaat op de beleggingen. De marktwaarde van deze beleggingen is namelijk positief 6,37%. Dit was in 2021 negatief, te weten - 1,4%. De markt is dus ten opzichte van voorgaande jaren sterk verbeterd. Het rendement ten opzichte van (gemiddelde) aankoopwaarde is gestegen van 5,03% in 2022 naar 11,72 in 2023. Onderwijsbureau Liquiditeiten Fonds 2023:
Intrinsieke waarde per participatie: € 1,12
Aantal participaties: 4.023.835,2680
Waarde participaties: € 4.495.887,48

	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023	Begroting					Verschil		
				2024	2025	2026	2027	2028	verslagjaar t.o.v. begroting	verslagjaar t.o.v. vorig jaar	
BATEN											
Rijksbijdragen	39.569.983	39.399.894	42.132.599	40.927.016	40.243.251	39.637.441	39.846.167	39.665.869	2.732.705	2.562.616	
Overige overheidsbijdragen en subsidies	295.206	287.251	440.550	1.140.107	700.265	160.165	144.165	144.165	153.299	145.344	
Overige baten	823.922	1.014.051	1.397.894	1.378.027	1.223.736	1.229.169	1.232.480	1.245.592	383.843	573.972	
TOTAAL BATEN	40.689.111	40.701.196	43.971.043	43.445.150	42.167.252	41.026.775	41.222.812	41.055.626	3.269.847	3.281.932	
LASTEN											
Personeelslasten	33.236.660	33.386.577	35.321.284	35.247.312	33.730.867	32.485.726	32.596.567	32.465.033	-1.934.707	-2.084.624	
Afschrijvingen	1.364.465	1.643.856	1.582.895	1.578.576	1.556.511	1.686.150	1.773.932	1.747.975	60.961	-218.430	
Huisvestingslasten	3.056.663	3.210.730	3.552.444	3.620.325	3.598.082	3.612.240	3.612.240	3.611.556	-341.714	-495.781	
Overige lasten	3.508.150	3.057.703	3.733.586	3.491.740	3.372.321	3.229.565	3.229.215	3.220.215	-675.883	-225.436	
TOTAAL LASTEN	41.165.938	41.298.866	44.190.209	43.937.953	42.257.781	41.013.681	41.211.954	41.044.779	-2.891.343	-3.024.271	
SALDO											
Saldo baten en lasten	-476.827	-597.670	-219.166	-492.808	-90.529	13.094	10.858	10.847	378.504	257.661	
Saldo financiële baten en lasten	-610.618	5.000	269.408	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	264.408	880.026	
Saldo buitengewone baten en lasten											
TOTAAL RESULTAAT	-1.087.445	-592.670	50.242	-487.803	-85.529	18.094	15.858	15.847	642.912	1.137.687	

Hier kan verder geen of nauwelijks invloed op uitgeoefend worden, aangezien deze beleggingen afhankelijk zijn van de marktontwikkelingen en rentestanden. Wel kan invloed uitgeoefend worden op het resultaat uit de normale bedrijfsvoering.

- Een niet begrote bijdrage vanuit de Samenwerkingsverbanden. Het gaat hierbij om de resultaatuitkeringen mede als gevolg van de normaanpassingen van het ministerie en arrangementen die niet waren begroot.
- De hogere rijksbijdragen voor asielzoekers kinderen.
- salariskosten door een hogere inzet van personeel en de hogere kosten van vervangingen. De salariskosten van de vervanging valt hoger uit, aangezien het verzuim hoger is uitgevallen dan waar in de begroting rekening mee is gehouden.

Tegenover het positief resultaat van 2023 staat een negatief resultaat 2022 van € 1.087.445. Dit verschil met het resultaat over kalenderjaar 2022 wordt met name veroorzaakt door: .

- Het verschil in het resultaat op de beleggingen. Net zo als bij het verschil met de begroting is ook speelt ook hier de beleggingen een rol van betekenis.
- Hogere salariskosten als gevolg van de aanpassingen in de CAO PO.
- De hogere huisvestingslasten door de stijging van o.a. de kosten van dotatie

aan de onderhoudsvoorziening en de stijging van de schoonmaakkosten, huurkosten en energiekosten.

Hieronder volgt een beschrijving van de verschillen ten opzichte van de begroting (bedragen worden weergegeven * € 1.000

Baten + 3.270

De totale baten zijn ongeveer 8% hoger uitgevallen dan was begroot en ongeveer 8% hoger dan kalenderjaar 2022. Dit wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de hogere rijksbijdragen. Ook de overige overheidsbijdragen en de overige baten zijn hoger uitgevallen.

Rijksbijdrage + 2.733

Stichting Primenius Onderwijs is in belangrijke mate afhankelijk van de rijksbijdrage van het ministerie. Hierbij speelt het aantal leerlingen een belangrijke rol. Het is daarom van groot belang goed te anticiperen op de ontwikkeling van het aantal leerlingen. Deze rijksbijdragen zijn ongeveer 7% hoger dan begroot en ongeveer 6% hoger dan in kalenderjaar 2022.

De rijksbijdragen zijn vooral hoger uitgevallen door de normaanpassingen van het ministerie (1.270), de Rijksvergoeding Arbeidsmarkttoelage NPO (264), de hogere bijdrage vanuit het Samenwerkingsverband (381), de hogere Rijksbijdragen door de scholenfusie (345) , de niet begrote subsidie basisvaardigheden (292) en de hogere rijksbijdrage voor asielzoekers (173).

Door de loon- en prijsbijstelling 2023 zijn de bekostigingsbedragen toegenomen met 6,4%, ten opzichte van die van kalenderjaar 2022. Ten opzichte van de eerste en voorlopige regeling bekostiging 2023, zijn de definitieve bekostigingsbedragen voor 2023 gestegen met 5%. Ten opzichte van de definitieve bekostigingsbedragen 2022 is de definitieve regeling bekostiging 2023 toegenomen met 6,4%. In de 1e regeling bekostiging 2023 (voorlopig) was al de prijsbijstelling 2023 verwerkt. Deze indexatie had betrekking op het prijsgevoelig deel van de bekostiging. Het prijsgevoelig deel van de totale bekostiging. De indexatie was 11,7% waardoor de bekostigingsbedragen ten opzichte van 2022 zijn opgehoogd met 1,3% (10,85% * 11,7%). Rijksvergoeding Arbeidsmarkttoelage NPO is bedoeld om tijdens het NP Onderwijs het werk op scholen met een groter risico op onderwijsachterstanden aantrekkelijker te maken. Om op die wijze het herstel van kansengelijkheid te bevorderen. Zowel de rijksvergoeding als de kosten waren niet begroot. Het resterende saldo zal in de bestemmingsreserve opgenomen worden. De hogere bijdragen vanuit het Samenwerkingsverband hebben te maken met de extra gelden voor arrangementen alsmede de resultaat uitkeringen vanuit het samenwerkingsverband als gevolg van de eerdergenoemde normaanpassingen. De hogere bijdrage van asielzoekers wordt veroorzaakt doordat er meer asielzoekerskinderen zijn dan is begroot. De subsidie basisvaardigheden is bedoeld om leerlingen een betere start te geven

en ondersteuning krijgen van basisteams om zo het onderwijs te verbeteren.

Tegenover de hogere bekostiging en overige hogere rijksbijdragen staan ook hogere salariskosten in verband met een grotere inzet van personeel. Daarnaast staan ook hogere salariskosten tegenover de hogere bekostiging in verband met de in de CAO vastgelegde verhoging salarisverhoging in 2023. Het verschil met kalenderjaar 2022 wordt vooral veroorzaakt door de eerdergenoemde extra subsidies, normaanpassingen.

In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met de vereenvoudiging van de bekostiging vanaf 1 januari 2023. Hiermee verandert de manier van berekenen van het geld dat een schoolbestuur krijgt. Door deze andere berekening kan een schoolbestuur vanaf 2023 iets meer of iets minder geld krijgen. Voor Primenius betekent dat de nieuwe berekening van de bekostiging hoger zal uitvallen, te weten € 378.501.

Overige overheidsbijdragen en subsidies +153

Het gaat hierbij om de baten vanuit de gemeente en andere overheidsinstanties. Deze bijdragen vielen hoger uit omdat bijdragen zijn gerealiseerd die niet waren begroot. Het gaat hierbij o.a. om het jeugdeducatiefonds, Cultuurgelden, MBO-raad enz. Hier staan ook hogere kosten tegenover en hebben verder geen of nauwelijks een exploitatie effect.

Overige Baten + 384

De overige baten zijn vooral hoger uitgevallen door de hogere detachingsvergoedingen (339) en overige baten (56). De detachingsvergoedingen zijn hoger doordat meer personeel is gedetacheerd en door de stijging van de loonkosten als gevolg van de aanpassingen in de CAO. Hier staan hogere lasten tegenover. De overige baten zijn hoger door een aantal niet begrote baten.

Lasten /- 2.891

De lasten zijn, net zoals de baten, hoger uitgevallen; te weten ongeveer 7% hoger dan begroot en 7% hoger dan in kalenderjaar 2022. Dat deze lasten hoger zijn uitgevallen wordt vooral veroorzaakt door hogere personele lasten, de overige lasten door de kosten van huisvesting.

Personele lasten -/- 1.935

De personele lasten zijn ongeveer 6% hoger dan begroot en ongeveer 6% hoger dan in kalenderjaar 2022. De personele lasten zijn hoger uitgevallen door de stijging van de gemiddelde personeelslast als gevolg van de aanpassingen in de CAO. Maar ook door de hogere kosten van inhuur van personeel (633) en de hogere inzet van onderwijzend en onderwijs ondersteunend personeel. Ook zijn de kosten van detachingskosten hoger dan begroot (179).

Het hoger uitvallen van de kosten van inhuur komt doordat meer personeel is ingehuurd dan eerder was begroot. Het gaat hierbij vooral om de

inhuur van interim-management en voor de uitvoering van de HRM-taken bovenschools. De detachingskosten zijn hoger doordat meer personeel is gedetacheerd; hier staan ook hogere vergoedingen tegenover en heeft geen of nauwelijks een exploitatie effect. Ook de hogere gemiddelde personeelslast in een onderdeel van de stijging en hier staat een hogere bekostiging vanuit het ministerie tegenover.

Het verschil met kalenderjaar 2022 wordt in belangrijke mate veroorzaakt de stijging van de gemiddelde personeelslast als gevolg van de CAO-stijging per 1 juli 2023. Met de nieuwe cao krijgen de medewerkers in het primair onderwijs een loonstijging van 10% vanaf 1 juli 2023. Daarnaast krijgen medewerkers in november een eenmalige uitkering. Deze is hoger voor werknemers in de lagere salarisschalen. Op basis van een voltijds dienstverband bedraagt de eenmalige uitkering € 1.000,- voor werknemers in de salarisschalen 1 tot en met 5, € 600,- voor werknemers in de salarisschalen 6 tot en met 9, en € 350,- voor overige werknemers.

Ten opzichte van 2022 zijn de lonen hierdoor gestegen met 10,33%. Hiervan heeft 9,3% betrekking op de stijging van het brutoloon als gevolg van de CAO-aanpassingen in 2023 en de personele mutatie. Daarnaast zijn de werkgeverslasten met ongeveer 0,9% gestegen.

Afschrijvingen +61

Deze kosten zijn 4% lager dan begroot en 14% hoger dan in 2022. Doordat in 2023 niet alle geplande investeringen zijn gerealiseerd vallen

deze kosten lager uit. Per saldo was een investering begroot van 2.526 en hiervan is 1.380 gerealiseerd. Dit wordt o.a. veroorzaakt doordat er ook krapte is op de bouwmarkt en heeft ook te maken met het uitstel van nieuwbouw van een aantal scholen.

Huisvestingslasten

-/- 342

Deze huisvestingslasten zijn 11% hoger dan begroot en 14% hoger dan in 2022. De huisvestingslasten zijn hoger dan begroot en worden vooral veroorzaakt door de hogere schoonmaakkosten (89), de hogere kosten van energie en water (53), huurkosten (89), onderhoud (26) en hogere overige huisvestingslasten (96). Deze hogere kosten worden deels gecompenseerd door de lagere dotatie aan de onderhoudsvoorziening.

Gelet op de meerjarenonderhoudsplannen van de scholen is de dotatie bijgesteld, mede door prijsstijgingen, verschuiving van verhuizingen en onderhoud. Hierbij is nog niet uitgegaan van de componenten methode die in 2024 van toepassing is.

De hogere schoonmaakkosten worden, naast prijsstijgingen, veroorzaakt door de extra dienstverlening als gevolg van Covid-19 en door de prijsstijgingen en dit laatste geldt ook voor de energiekosten. Dat de overige huisvestingslasten hoger liggen wordt vooral veroorzaakt door de hogere kosten van tuinonderhoud (81)

Overige lasten

--

-/-676

De overige lasten zijn 22% hoger dan begroot en

6% hoger dan kalenderjaar 2022. De hogere overige lasten wordt vooral veroorzaakt door hogere kosten van licenties (50k), leermiddelen (192K), de hogere juridische- en advieskosten (141), de hogere kosten van reproductie (60) en door de hogere kosten ten laste van diverse subsidies zoals de subsidie basisvaardigheden, komen en deze hebben verder geen exploitatie effect (270).

De kosten van licenties vallen hoger uit, aangezien meer gebruik wordt gemaakt van het ICT-onderwijs. De kosten van leermiddelen zijn hoger door de prijsstijgingen en doordat er meer gebruik gemaakt moet worden van werkboekjes e.d. De juridische- en advieskosten vallen hoger uit in verband met de activiteiten van het vormen van een holding en een fiscale eenheid met de kinderopvang.

Tot slot

Het resultaat in 2023 wordt positief beïnvloed door het positieve resultaat op de beleggingen, zijnde de financiële baten en lasten (269k). Hier kan verder geen of nauwelijks invloed op uitgeoefend worden, aangezien deze beleggingen afhankelijk zijn van de

marktontwikkelingen en rentestanden. Wel kan invloed uitgeoefend worden op het resultaat uit de normale bedrijfsvoering.

En het resultaat uit normale bedrijfsvoering wordt eveneens beïnvloed door de besteding van de NPO-middelen en subsidie basisvaardigheden. Niet alle begrote NPO-gelden zijn in 2023 besteed. Het resultaat op NPO-gelden bedraagt ongeveer negatief 53,4K negatief en zit in het resultaat verwerkt. Dit terwijl een besteding was begroot van 591.2K.

Zoals uit de meerjarenbalans blijkt, heeft Primenius Onderwijs voldoende eigen vermogen om de toekomstige ontwikkelingen te kunnen financieren. Dit blijkt ook uit de hierboven weergegeven financiële kentallen. Ook wat betreft de liquiditeit heeft de organisatie voldoende armslag, wat blijkt uit het onderstaande kasstroomoverzicht.

De mutatie van het eigen vermogen betreft het exploitatieresultaat. De mutatie in de financiële activa is van belang om de voldoende armslag te creëren in de cashflow. De mutatie van de voorziening is gebaseerd op het verwachte onderhoud voor de komende jaren. Dus de mutatie is de dotatie aan de voorziening en de geplande onttrekkingen, voor zowel binnen-, als buitenonderhoud.

Verder blijkt dat het ratio Eigen Vermogen, gelet op deze ontwikkeling, lager zal uitvallen dan het

Balans in meerjarig perspectief

	Realisatie		Begroting				
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
ACTIVA							
VASTE ACITVA							
Immateriële vaste activa							
Materiële vaste activa	9.227.027	9.184.591	9.443.662	8.950.351	8.432.301	7.947.743	7.202.689
Financiële vaste activa	4.390.741	4.622.376	4.622.376	4.622.376	4.622.376	4.622.376	4.622.376
Totaal vaste activa	13.617.768	13.806.967	14.066.038	13.572.727	13.054.677	12.570.119	11.825.065
VLOTTENDE ACTIVA							
Voorraden							
Vorderingen	1.196.330	1.744.693	1.551.069	1.413.500	1.210.991	1.199.329	1.178.710
Kortlopende effecten							
Liquide middelen	6.534.893	10.613.051	9.259.987	9.141.759	9.415.335	10.325.723	11.482.690
Totaal vlottende activa	7.731.223	12.357.744	10.811.056	10.555.259	10.626.326	11.525.052	12.661.400
TOTAAL ACTIVA	21.348.991	26.164.711	24.877.094	24.127.986	23.681.003	24.095.171	24.486.465
PASSIVA							
EIGEN VERMOGEN							
Algemene reserve	8.333.401	10.175.649	9.888.357	10.001.265	10.211.677	10.417.273	10.608.540
bestemmingsreserve publiek	2.739.856	1.203.551	1.203.551	1.203.551	1.203.551	1.203.551	1.203.551
bestemmingsreserve privaat	1.136.185	880.483	679.973	481.536	289.219	99.483	-75.937
Overige reserves en fondsen							
Totaal eigen vermogen	12.209.442	12.259.683	11.771.881	11.686.352	11.704.447	11.720.307	11.736.154
VOORZIENINGEN	4.369.114	5.121.922	4.446.744	4.097.487	3.804.431	4.120.378	4.546.143
LANGLOPENDE SCHULDEN							
KORTLOPENDE SCHULDEN	4.770.435	8.783.106	8.658.469	8.344.147	8.172.125	8.254.486	8.204.168
TOTAAL PASSIVA	21.348.991	26.164.711	24.877.094	24.127.986	23.681.003	24.095.171	24.486.465

normatief vermogen. Verder is de verwachting dat het verwerken van het groot onderhoud conform de componentenmethode in de jaarcijfers, een zeer fors effect op de reserves van schoolbesturen zullen hebben. Deze ontwikkelingen worden echter niet meegenomen in nieuwe signaleringswaarde van OCW voor mogelijke bovenmatige reserves. Schoolbesturen moeten deze ontwikkelingen zelf meenemen in hun evaluatie van de reservepositie. Omdat het wegvallen van de vordering op OCW herleid kan worden vanuit de jaarcijfers, is deze voor schoolbesturen al wel meegenomen in de sectorspecifieke signaleringswaarde in de PO/VO-benchmark.

Verder is in de bestemmingsreserve een bedrag opgenomen voor de gereserveerde en niet bestede NPO gelden. Het gaat hierbij om totaal € 2.700.629 en hiervan heeft € 120.307 betrekking op de Arbeidsmarkttoelage NPO. De scholen hebben nog € 988.949 aan NPO middelen te besteden en bedraagt de bovenschoolse reservering € 1.591.374

In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met de besteding van deze gelden waardoor de bestemmingsreserve de komende jaren zal afnemen.

Op basis van de meerjarenbegroting volgt hieronder het geprognosticeerde kasstroomoverzicht voor de komende vijf jaar.

Liquiditeit

	Realisatie		Begroting				
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Kasstroom							
Kasstroom uit operationele activiteiten							
Resultaat voor financiële baten en lasten	-476.826	-219.166	-492.802	-90.529	13.095	10.860	10.847
Aanpassingen voor:							
-- afschrijvingen	1.335.130	1.363.185	1.578.576	1.556.511	1.686.150	1.773.932	1.747.975
-- mutaties voorzieningen	724.559	752.809	-675.178	-349.257	-293.056	315.947	425.765
-- overige mutaties EV			5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Veranderingen in vlottende middelen							
-- vorderingen	1.150.230	-548.364	193.624	137.569	202.509	11.662	20.619
-- kortlopende schulden	943.330	4.012.672	-124.637	-314.322	-172.022	82.361	-50.318
Ontvangen interest	12	-	-	-	-	-	-
Betaalde interest	-20.515	-	-	-	-	-	-
Buitengewoon resultaat			-	-	-	-	-
Totaal Kasstroom uit operationele activiteiten	3.655.920	5.361.136	484.583	944.972	1.441.676	2.199.762	2.159.888
Kasstroom uit investeringsactiviteiten							
(Des)investeringen immateriële vaste activa			-	-	-	-	-
(Des)investeringen materiële vaste activa	-1.499.044	-1.320.748	-1.837.647	-1.063.200	-1.168.100	-1.289.374	-1.002.921
(Des)investeringen financiële vaste activa	25.311	37.773	-	-	-	-	-
Totaal Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-1.473.733	-1.282.975	-1.837.647	-1.063.200	-1.168.100	-1.289.374	-1.002.921
Kasstroom uit financieringsactiviteiten							
Mutatie langlopende schulden			-	-	-	-	-
Totaal Kasstroom uit financieringsactiviteiten			-	-	-	-	-
Mutatie liquide middelen							
Beginstand liquide middelen	4.352.706	6.534.893	10.613.051	9.259.987	9.141.759	9.415.335	10.325.723
Mutaties liquide middelen	2.182.187	4.078.161	-1.353.064	-118.228	273.576	910.388	1.156.967
Eindstand liquide middelen	6.534.893	10.613.054	9.259.987	9.141.759	9.415.335	10.325.723	11.482.690

Zoals uit het kasstroomoverzicht blijkt, is de cashliquiditeit ten opzichte van kalenderjaar verbeterd.

Financiële positie

Het positieve resultaat van 2023 bedraagt € 50.242 en indien het resultaat op beleggingen buiten beschouwing wordt gelaten is het resultaat 378.504 positiever dan begroot en dit heeft weer te maken dat niet alle begrote NPO gelden zijn besteed. Indien ook hier geen rekening mee wordt gehouden is het resultaat negatief, maar gelet op de financiële positie van Primenius Onderwijs en de meerjarenbegroting is Primenius Onderwijs in staat om eventuele risico's in de toekomst op te kunnen vangen.

De liquiditeit geeft aan in hoeverre de stichting op tijd haar schulden kan betalen. De solvabiliteit geeft aan in hoeverre de stichting in geval van liquidatie aan haar verplichtingen kan voldoen. De liquiditeit is ten opzichte van kalenderjaar 2022 iets gedaald en dit geldt ook voor de solvabiliteit.

Het weerstandsvermogen geeft weer wat de vrije vermogensbuffer is voor het opvangen van eventuele calamiteiten (of financiële consequenties hiervan). Het gaat erom dat situaties opgevangen kunnen worden als er noodzakelijke incidentele uitgaven plaats moeten vinden. Denk bijvoorbeeld aan een plotselinge terugval in het leerlingenaantal of arbeidsconflicten. Het weerstandsvermogen wordt berekend door het Eigen Vermogen te

Kengetal	Realisatie		Begroting				Signalering	
	2022	2023	2024	2025	2026	2027		2028
Solvabiliteit 1	57,19%	46,86%	47,32%	48,43%	49,43%	48,64%	47,93%	Ondergrens: <0,25
Weerstandsvermogen	30,01%	27,88%	27,10%	27,71%	28,53%	28,43%	28,59%	Ondergrens: < 5%
Liquiditeit	1,62	1,41	1,2486	1,265	1,3003	1,3962	1,5433	Ondergrens: <0,75
Rentabiliteit	-2,67%	0,11%	-1,12%	-0,20%	0,04%	0,04%	0,04%	Afhankelijk van reservepositie van het schoolbestuur.
Normatief Vermogen	11.578.718	12.066.255	12.479.688	12.252.691	12.033.556	11.911.279	11.484.175	
Feitelijk Publiek Vermogen	11.073.257	11.379.200	11.091.908	11.204.816	11.415.228	11.620.824	11.812.091	
Mogelijk bovenmatig eigen vermogen	-505.461	-687.055	-1.387.780	-1.047.875	-618.328	-290.455	327.916	
Ratio Eigen vermogen	0,96	0,94	0,89	0,91	0,95	0,98	1,03	Bovengrens: 1

delen door de totale baten. Hier wordt een signaleringswaarde toegepast van 5% of meer. Ook het weerstandsvermogen is iets gedaald ten opzicht van kalenderjaar 2022.

De onderneming is liquide bij een ratio van 1f meer en is solvabel wanneer het percentage hoger dan of gelijk is aan 25%. De kengetallen worden enerzijds beïnvloed door het exploitatieresultaat en anderzijds door de gerealiseerde investeringen.

De signaleringswaarde voor reserves bij onderwijsinstellingen betreft een berekening van een signaleringswaarde voor de bovengrens van de reservepositie van de besturen in alle onderwijssectoren. Daarbij wordt benadrukt dat deze signaleringswaarde voor het eigen vermogen geen norm is, maar een startpunt voor een gesprek. Belangrijk om te weten is dat alleen naar het publieke eigen vermogen wordt gekeken. De "Ratio eigen vermogen" is het resultaat van de verhouding tussen de signaleringswaarde/normatief eigen vermogen en het feitelijk publiek eigen vermogen. Bij een ratio van meer dan 1 is er mogelijk sprake van bovenmatig publiek eigen vermogen. Als er sprake is van een bovenmatig publiek eigen vermogen, is een goede onderbouwing nodig. Als een goede onderbouwing ontbreekt, vraagt de inspectie het bestuur aan te geven hoe deze het eigen vermogen gaat afbouwen en volgt of dat ook gebeurt.

Voor Primenius Onderwijs is de Ratio eigen vermogen 2023 lager dan de signaleringswaarde en is er geen sprake van een mogelijk

bovenmatig eigen vermogen. In het vermogen is een bestemmingsreserve opgenomen de nog te besteden gelden Nationaal Programma Onderwijs. Gelet op de meerjarenbegroting zal het feitelijk eigen vermogen de komende jaren lager zijn dan de signaleringswaarde. De verwachting is dat na 2027 het vermogen gelijk of hoger zal zijn dan de signaleringswaarde van het ministerie. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de effecten van het toepassen van de componentenmethode die vanaf 2024 voor de onderhoudsvoorziening toegepast moet worden. Deze aanpassing zal naar verwachting een negatief effect hebben op het eigen vermogen van Primenius Onderwijs en is mogelijk na 2027 geen sprake van een bovenmatig vermogen. Dit zal in de loop van kalenderjaar 2024 duidelijk worden.

Samenvatting Vermogenspositie

De solvabiliteitspositie is ten opzichte van 2022 iets verminderd. Ondanks deze ontwikkeling is sprake van een gezonde financiële positie van de stichting en is de stichting in staat om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen. In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met een negatief resultaat in 2024 en in 2025. Daarna wordt positieve resultaten begroot. Hierdoor zal de liquiditeit en het weerstandsvermogen de komende jaren verder verbeteren.

Verlag intern toezicht

4. Verslag intern toezicht

In 2023 heeft de Raad van Toezicht zich intensief beziggehouden met het waarborgen transparantie, integriteit en effectiviteit binnen onze organisatie. Dit hoofdstuk is een verslag van het interne toezicht en gaat in op hoe het orgaan is samengesteld en wat er in het verslagjaar is gedaan.

4.1 Raad van Toezicht

Samenstelling

Het intern toezicht, verder te benoemen als de Raad van Toezicht (RvT), bestond in 2023 uit zeven leden in plaats van de gebruikelijke vijf. Volgens het document 'Zittingstermijnen RvT' zouden per 31 december 2023 vier leden aftreden. Om de continuïteit te borgen is ervoor gekozen om per 1 januari 2023 alvast twee nieuwe leden te verwelkomen.

M.H.M. (Margot) de Jong, Groningen voorzitter (bezoldigd)		
Aandachtsgebied	Remuneratiecommissie	Domein Organisatie en Communicatie
Nevenfuncties	Jeugdfonds Sport & Cultuur Drenthe, bestuurslid (onbezoldigd); Met De Jong Advies consultant (bezoldigd); Stichting Galerie Noijons, Bestuurslid (onbezoldigd); Filmvereniging Groningen, Bestuurslid (onbezoldigd).	
A. (Annette) van den Bosch, Groningen vicevoorzitter (bezoldigd)		
Aandachtsgebied	Commissie Onderwijs, Kwaliteit, Kinderopvang & Identiteit	Remuneratiecommissie
Nevenfuncties	Helsinki Committee, senior associate expert (bezoldigd)	
L.M. (Luuk) Dillerop, Klazienaveen lid (bezoldigd)		
Aandachtsgebied	Commissie Onderwijs, Kwaliteit, Kinderopvang & Identiteit	Auditcommissie
Nevenfuncties	V.O.O. trainer/adviseur (onbezoldigd)	
W.S. (Wytze) de Vries, Grolloo lid (bezoldigd)		
Aandachtsgebied	Auditcommissie	Domein Organisatie en Communicatie
Nevenfuncties	Stichting Cultuurzaam directeur/bestuurder (bezoldigd); Stichting Compenta, bestuurslid (bezoldigd); JSOD bestuurslid (onbezoldigd)	

J.H. (Harry) Scholte, Musselkanaal lid (bezoldigd)		
Aandachtsgebied	Commissie Onderwijs, Kwaliteit, Kinderopvang & Identiteit	Plaatsvervangend lid Auditcommissie
Nevenfuncties	Scholte Management en Advies (bezoldigd); ROC Noorderpoort, vicevoorzitter RvT (bezoldigd); Streekhistorisch Centrum, bestuurslid (onbezoldigd); R.K. Uitvaartvereniging Musselkanaal e.o. secretaris (onbezoldigd)	
C. (Corine) Wolters, Kommerzijl lid (bezoldigd)		
Aandachtsgebied	Auditcommissie	
Nevenfuncties	Directeur Bedrijfsvoering Stichting Accare (bezoldigd)	
M.C.J. (Marie Christine) Opendakker, Oosterwolde lid (bezoldigd)		
Aandachtsgebied	Commissie Onderwijs, Kwaliteit, Kinderopvang & Identiteit	
Nevenfuncties	Rijksuniversiteit Groningen Universitair hoofddocent/Rosalind Franklin Fellow (bezoldigd)	

Bezoldiging Raad van Toezicht

Eind 2022 is het honorarium van de interne toezichthouders besproken, gebenchmarkt en opnieuw vastgesteld, aangepast aan de eigentijdse normen. Het honorarium van de toezichthouders wordt jaarlijks in de voorjaarsvergadering van dat jaar vastgesteld.

Raad van Toezicht	Presentievergoeding netto per jaar
Mevrouw M.H.M. de Jong (voorzitter)	€ 11.100,--
Mevrouw A. van den Bosch	€ 7.400,--
De heer L.M. Dillerop	€ 7.400,--
De heer J.H. Scholte	€ 7.400,--
De heer W.S. de Vries	€ 7.400,--
Mevrouw M. Opdenakker	€ 7.400,--
Mevrouw C. Wolters	€ 7.400,--

Commissies

De Raad functioneert met drie commissies: de Remuneratiecommissie, de Auditcommissie en de kwaliteitscommissie Onderwijs, Opvang en Identiteit. Deze commissies kennen elke een reglement, uiteraard opgenomen in het handboek Governance. Alle commissies komen volgens een rooster bijeen en leggen hierover verantwoording af in de vergadering van de volledige Raad van Toezicht.

Vaste jaarplanning

De vaste onderwerpen waarover de Raad van Toezicht jaarlijks vergadert, zoals integriteit, zijn opgenomen in een vergaderplanning.

4.2 Toezicht in 2023

Taken en verantwoordelijkheden

De RvT heeft in 2023, zoals verwacht mag worden van een intern toezichthouder, zorgvuldig en gestructureerd toegezien op de taken en de uitoefening van de bevoegdheden door het bestuur. Het Handboek 'Governance van de stichting Bestuur Primenius, de Stichting Primenius Kinderopvang en de Stichting Primenius Onderwijs' is in 2023 herzien en geactualiseerd naar aanleiding van een statuutswijziging per 1 januari 2023. In hoofdstuk 2 van dit document zijn het toezichtskader (2.1), de toezichtsfilosofie (2.2) en het reglement van de Raad van Toezicht (2.3) opgenomen. Daarnaast zijn in dit hoofdstuk onder meer het profiel van de Raad van Toezicht, de werving en selectie, het rooster van aftreden en de vergoeding van de Raad van Toezicht omschreven.

Conform artikel 6 van het Reglement Raad van Toezicht treedt de Raad op als werkgever van het uitvoerend bestuur door:

- a. het opstellen van een profielschets voor het College van Bestuur en de profielschetsen voor de individuele leden van het College van Bestuur. Deze profielschetsen zijn openbaar;

- b. het aan de hand van wettelijke, statutaire en reglementaire voorschriften opstellen van een procedure ten behoeve van de werving, de selectie, de voordracht en de benoeming voor de leden van het College van Bestuur.
- c. het benoemen, schorsen en ontslaan van de leden van het College van Bestuur
- d. het jaarlijks voeren van een functioneringsgesprek met het College van Bestuur en met zijn individuele leden conform de hiervoor in de stichting gebruikelijke procedure.
- e. het in samenspraak met het College van Bestuur dan wel met de individuele leden van het College van Bestuur opstellen van een beoordelingskader ten behoeve van een beoordelingsperiode.
- f. het, na overleg met het College van Bestuur, opstellen van de beoordelingsprocedure conform de in de stichtingen gebruikelijke beoordelingsprocedures.
- g. het contractueel vastleggen van de rechtspositie, de arbeidsvoorwaarden en honorering van de leden van het College van Bestuur.

Een herbenoeming en twee nieuwe leden

In de junivergadering werd één van de zittende leden herbenoemd voor een periode van vier jaar. Ook is er in 2023 een wervingsprocedure gestart. Dit resulteerde op 6 december 2023 in de benoeming van twee nieuwe leden. Zij treden aan per 1 januari 2024.

Nieuw lid CvB

Met ingang van 1 februari 2024 heeft de Raad van Toezicht een nieuw lid College van Bestuur benoemd. Vanaf die datum gaat het college als tweekoppig bestuur verder. De RvT besloot na een aantal bijeenkomsten om over te gaan tot deze werving.

- De reden is dat de opdracht die er ligt voor het bestuur wat betreft werkomvang, niet langer passend is voor een ééncoppig bestuur.
- De opdracht omvat meerdere onderdelen: de gevraagde regionale bestuurskracht, de grote spreiding met betrekking tot het werkgebied, het aantal gemeenten en samenwerkingsverbanden, de krimp van de bevolking, de omvang en complexiteit van de organisatie en de uitdagingen waar we voor staan.
- Ook het vierogenprincipe en het voorkomen van 'single point of failure' is in de overweging meegenomen.
- Er is uitvoerig gesproken over profiel en de portefeuilleverdeling. Voor de voorzitter wordt een meer externe rol gezien en voor het lid de interne veranderagenda. Tijdens de besprekingen over het op te stellen profiel is ingegaan op onder meer ervaring op het gebied van openbaar bestuur, externe gerichtheid en

contacten, ervaring met kinderopvang en ervaring met HR en bedrijfsvoering.

Focus interne toezicht

De focus van het interne toezicht in 2023 lag bij het in control brengen van de bedrijfsvoering kinderopvang en bij de kwaliteit van het onderwijs, met name de onderwijsresultaten, in vervolg op het toezicht op deze onderwerpen in het jaar ervoor.

Evaluatie

De Raad van Toezicht heeft in november 2023 geëvalueerd via de 'Handreiking evaluatie van de VTOI-NVTK'. Dit leverde werkpunten op om de basis van de toezichthoudende taak nog beter op orde te hebben. Daarnaast leidde een verdiepend gesprek over een aantal inhoudelijke onderwerpen tot het formuleren van aanbevelingen voor de nieuwe raad.

Werkgeversfunctie

De werkgeversfunctie van de Raad van Toezicht naar de bestuurder wordt correct en integer ingevuld. De bestuurlijke opdrachten worden vastgesteld en jaarlijks geëvalueerd, het functioneringsgesprek en het voortgangsgesprek met de bestuurder vinden jaarlijks plaats. De reglementen en uitvoeringsregelingen hiervoor zijn opgenomen in het handboek 'Governance' onder hoofdstuk 3.

Code Goed Bestuur

De Raad van Toezicht onderschrijft de uitgangspunten van de Code Goed Bestuur PO en past die toe bij haar toezichthoudende taak.

- Bestuur, intern toezicht en de medezeggenschap zijn volgens de Code Goed Bestuur ingericht. De RvT geeft onafhankelijk en deugdelijk invulling aan zijn taken. Bestuur en Raad werken intensief aan alle onderlinge verhoudingen in een open en transparante cultuur.
- De Raad van Toezicht heeft ook periodiek contact met de GMR en sluit twee keer per jaar bij een gedeelte van de vergadering van de GMR aan. Daarnaast bezoekt de Raad van Toezicht alle scholen van Primenius in een frequentie van ongeveer één keer per vier jaar. In 2023 is gestart met de interne panelgesprekken. Dit wordt in 2024 voortgezet en de opzet voor de externe stakeholder-gesprekken staat op de rol.
- De schoolbezoeken van de Raad van Toezicht zijn in 2023 gehandhaafd, maar kregen een meer op ontmoeting en specifiek schoolgericht-onderzoek karakter. De Raad wil op deze wijze recht doen aan de interindividuele verschillen tussen de scholen die weliswaar onder de kwaliteitsparaplu van de stichting Primenius Onderwijs als geheel vallen, maar regionaal verschillend kunnen zijn wat betreft invulling (ook de onderwijsconcepten vallen hieronder).

Samenvattend:

- Goed onderwijs vraagt om goed bestuur resulterend in onderwijsorganisaties waar leraren, schooldirecteuren, bestuurders, leerlingen en ouders goed met elkaar samenwerken. Het bestuur creëert de ruimte

en voorwaarden die de mensen in de school nodig hebben om hun werk goed te kunnen doen. Het bestuur waarborgt de ontwikkeling van de hele organisatie en zorgt ervoor dat in- en extern iedereen hierbij betrokken is: staf, management, personeel, maar ook intern toezicht, medezeggenschap, leerlingen en ouders. En op dat proces heeft de Raad van Toezicht niet enkel toegezien, maar de bestuurder ook gevraagd en ongevraagd, geadviseerd en van 'countervailing power' voorzien.

- Goed onderwijs vraagt om goede scholen, met teamwork van leraren, ondersteuners, locatiedirecteuren, bestuur en toezichthouder. De Code Goed Bestuur heeft voor Primenius een 'ontwikkelkarakter'. Goed bestuur komt namelijk niet tot stand doordat besturen of toezichthouders een code vaststellen, maar doordat zij ieder voor zich en gezamenlijk invulling geven aan de principes van de code en zo het onderwijs verder professionaliseren. Dáárop is zorgvuldig toezicht gehouden. Het vigerende strategisch ontwikkelplan van Primenius heet niet voor niets 'SAMEN'.
- Belangrijk is om in dit kader ook nog op te merken dat de Raad van Toezicht zorgvuldig omgaat met haar eigen deskundigheidsbevordering en kwaliteitsbewaking. Het eerste door het volgen en delen van de kennis van leergangen en cursussen. Het tweede door ieder jaar intern te evalueren en in 2023 voor het eerst door een vorm van visitatie in te richten met andere Raden van Toezicht. Op 8

maart 2023, was er een collegiale intervisie met KindPunt Meppel. De ervaringen waren wisselend, waarbij we in ogenschouw moeten nemen dat dit de eerste keer was. Voor komend jaar buigt de raad zich opnieuw hierover; het is immers een gewenste ontwikkelingsrichting van de Raad, die perfect aansluit bij de manier van auditing en visitaties zoals die binnen Primenius Onderwijs is vastgelegd. Bij de evaluatie volgt de Raad sinds 2021 de werkwijze van de VTOI die aansluit bij de Code Goed Toezicht, welke de Raad onderschrijft.

Toezicht op rechtmatige en doelmatige bestemming en aanwending middelen

De Raad van Toezicht heeft in 2023 overeenkomstig haar wettelijke en statutaire taak, toezicht gehouden op een rechtmatige en doelmatige besteding van de financiële middelen van de stichting. Dit onderwerp is tevens opgenomen op de agenda van de auditcommissie.

Om de (strategische) doelen van Primenius Onderwijs te kunnen realiseren is een gezond financieel beleid op zowel de korte als de lange termijn gewenst en noodzakelijk. Er wordt beleidsmatig gestuurd en toezicht gehouden op een financieel gezonde organisatie waarbij de belangen van leerlingen, ouders, docenten, personeel en het ministerie van OCW meegewogen. Zowel kwalitatief goed onderwijs als rechtmatige en doelmatige besteding van middelen staat centraal en is ook in 2023 besproken en getoetst.

De afspraken die uit bovenstaande voortkomen en welke zijn opgenomen in het 'Handboek Governance', zijn ook uitgevoerd op het gebied van goedkeuren van de begroting, bestuursverslag en meerjarenplannen.

Toelichting op gegeven adviezen

- Gezien de integratie van Primenius Opvang en Primenius Onderwijs is het belangrijk dat goed gekeken wordt hoe er aan de consolidatieplicht voldaan gaat worden. Dit wordt in het nieuwe jaar opgepakt met het maken van een voorstel.
- De Raad van Toezicht wordt actief betrokken bij de vormgeving van het nieuwe identiteitsbeleid. De begeleiding van de locaties met betrekking tot de identiteit is tot hiertoe verzorgd door de identiteitsbegeleiders van het Onderwijsbureau Meppel. Het bestuur beraadt zich nu, met grote instemming, over hoe deze begeleiding intern georganiseerd kan worden. De Raad vindt het mooi dat de basis - het katholiek sociaal denken – wordt uitgewerkt voor de Stichting nu & in deze omgeving.
- In de perikelen rondom het om diverse redenen enkele malen stukgelopen fusieproces tussen De Hoeksteen (Stichting Primenius) en De Braakhekke (Stichting Viviani), was het van belang te blijven zoeken naar verbinding, gezamenlijkheid en oplossingen. Daartoe is de raad ook samen

met de bestuurder bijeengekomen met de Raad van Toezicht en de bestuurder van de betrokken Stichting Viviani. Daarbij werd vastgesteld dat er veel is dat ons verbindt, zoals het willen investeren in de duurzaamheid van het bijzonder onderwijs ter plaatse.

Toewijzing accountant

De toewijzing van de accountant is een taak van de interne toezichthouder. De accountant gaf aan dat er een wissel van tekenend accountant diende plaats te vinden.

	1-2-2023 1-2
BAO	4.793
00FI Samenwerkingsbasisschool PORK	157
03ON St. Gerardus Majella	52
03RX Willibrordschool	211
03RY St. Gerardus	204
03SL R.K. Basissch. Bonifatius	107
04OE Jenaplanschool 't Sterrenpad	131
04SK Basisschool St. Frans	109
05CJ Hoogholtje	39
05DB St. Josephschool	92
05DQ R.K. Basisschool De Schelp	100
05KB St. Vitus	154
06CI St. Walfridus	184
06LH R.K. Basissch. H. Gerardus	49
06QH R.K. Basisschool De Banier	119
06SI St. Theresia	120
06SQ R.K. St. Willibrordusschool	173
06YD Het Compas	95
07PA Vredeveld	41
07QK R.K. Mariaschool	151
07QM St. Antoniusschool	381
07UC O.L.V. Sterre der Zee	43
08PM St. Antonius	153
08VC De Brummelbos	214
08XL Maria in Campis	78
09OB Kard. Alfrink	257
10YR St. Henricusschool	230
11CB Kristalla	112
11MD Past. Middelkoopschool	207
15DL Mgr. Bekkers	382
21PU De Diedeldoorn	185
23DM In de Manne	159
31TJ De PIT Groningen	104
SBAO	113
01BO De Toermalijn	113
Totaal	4.906

Stichting Primenius

Financieel jaarverslag 2023

Inhoudsopgave

Toelichting op onderdelen van het jaarverslag	Pagina
Bestuursverslag	1
Financiële kengetallen	48
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2023	49
Staat van baten en lasten over 2023	51
Kasstroomoverzicht	52
Toelichting behorende bij de jaarrekening	53
Grondslagen	53
Toelichting op de balans per 31 december 2023	57
Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	61
Gebeurtenissen na balansdatum	61
Model G. Overzicht doelsubsidies OCW	62
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2023	64
Overzicht verbonden partijen	67
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	68
Gegevens over de rechtspersoon	70
Bestemming van het resultaat	71
Overige gegevens	
Controleverklaring	72

Financiële kengetallen

Aan de hand van de jaarrekening kunnen een aantal kengetallen en ratio's worden berekend die verder inzicht kunnen geven in de gevolgen van het gevoerde beleid over het boekjaar en waardoor het beeld uit de jaarrekening kan worden verduidelijkt.

<u>Kengetallen</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
<u>Rentabiliteit</u> <i>Exploitatieresultaat in een percentage van de totale baten.</i> De rentabiliteit geeft aan in hoeverre de inkomsten en uitgaven van een instelling elkaar in evenwicht houden.	0%	-3%
<u>Current ratio</u> <i>Verhouding vlottende activa en kortlopend vreemd vermogen.</i> Deze verhouding geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is aan haar korte termijnverplichtingen te voldoen. De signaleringswaarde die de inspectie voor het onderwijs hanteert is afhankelijk van de totale baten. Totale baten kleiner dan 3 miljoen, signaleringswaarde minder dan 1,5. Totale baten groter dan 3 miljoen maar kleiner dan 12 miljoen, signaleringswaarde minder dan 1. Totale baten groter dan 12 miljoen, maar kleiner dan 25 miljoen, signaleringswaarde minder dan 0,75. Totale baten groter dan 25 miljoen, signaleringswaarde minder dan 0,5.	1,41	1,62
<u>Solvabiliteit 1</u> <i>Eigen vermogen in percentage van het totale vermogen</i>	46,9%	57,2%
<u>Solvabiliteit 2</u> <i>Eigen vermogen plus voorzieningen / totale passiva</i> De solvabiliteit geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is aan haar lange termijnverplichtingen te voldoen. 25% a 50% wordt als goed aangemerkt. Is de waarde hoger dan 25% (solvabiliteit 1) dan is de organisatie in staat om aan haar lange termijn verplichtingen te voldoen. Bij solvabiliteit 2 wordt door het ministerie van OCW een signaleringswaarde gehanteerd van 30%.	66,4%	77,7%
<u>Weerstandsvermogen</u> <i>Eigen vermogen / Totale baten</i> Het weerstandsvermogen geeft de vrije vermogensbuffer aan voor het opvangen van calamiteiten. Een percentage tussen de 5 en 20 procent wordt gezien als voldoende buffer.	27,9%	30,0%
Aantal leerlingen per teldatum (t-1)	4.911	4.732
Gemiddeld aantal FTE	399,43	417,75
<u>Personeelskosten per FTE</u>	88.429	79.562

A.1.1 Balans per 31 december 2023

(na verwerking resultaatbestemming)

1.	Activa	31 december 2023	31 december 2022
1.2	Materiële vaste activa	9.184.590	9.227.027
1.3	Financiële vaste activa	4.622.376	4.390.741
	Totaal vaste activa	13.806.966	13.617.768
1.5	Vorderingen	1.744.693	1.196.330
1.7	Liquide middelen	10.613.053	6.534.893
	Totaal vlottende activa	12.357.747	7.731.223
	Totaal activa	26.164.713	21.348.991

2.	Passiva	31 december 2023	31 december 2022
2.1	Eigen vermogen	12.259.684	12.209.442
2.2	Voorzieningen	5.121.922	4.369.114
2.4	Kortlopende schulden	8.783.107	4.770.435
	Totaal passiva	<u>26.164.713</u>	<u>21.348.991</u>

A.1.2 Staat van baten en lasten over 2023

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
3. Baten			
3.1 Rijksbijdrage OCW	42.132.599	39.399.894	39.569.983
3.2 Overige overheidsbijdragen	440.550	287.251	295.206
3.5 Overige baten	<u>1.397.894</u>	<u>1.014.051</u>	<u>823.922</u>
Totaal baten	43.971.043	40.701.196	40.689.111
4. Lasten			
4.1 Personeelslasten	35.321.284	33.386.577	33.236.660
4.2 Afschrijvingen	1.582.895	1.643.856	1.364.465
4.3 Huisvestingslasten	3.552.444	3.210.730	3.056.663
4.4 Overige lasten	<u>3.733.586</u>	<u>3.057.703</u>	<u>3.508.150</u>
Totaal lasten	<u>44.190.209</u>	<u>41.298.865</u>	<u>41.165.937</u>
Saldo baten en lasten	219.166-	597.669-	476.826-
5 Financiële baten	269.408	5.000	610.618-
Netto resultaat	<u><u>50.242</u></u>	<u><u>592.669-</u></u>	<u><u>1.087.444-</u></u>

A.1.3 Kasstroomoverzicht

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat voor financiële baten en lasten	219.166-	476.826-
<i>Aanpassingen voor:</i>		
- Afschrijvingen	1.363.185	1.335.130
- Mutaties voorzieningen	752.809	724.559
<i>Veranderingen in vlottende middelen:</i>		
- Vorderingen	548.364-	1.150.230
- Kortlopende schulden	<u>4.012.672</u>	<u>943.330</u>
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	5.361.136	3.676.423
Ontvangen interest	-	12
Betaalde interest	<u>-</u>	<u>20.515-</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	5.361.136	3.655.920
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
(Des)investerings materiële vaste activa	1.320.748-	1.499.044-
(Des)investerings financiële vaste activa	<u>37.773</u>	<u>25.311</u>
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	<u>1.282.975-</u>	<u>1.473.733-</u>
Mutatie liquide middelen	4.078.161	2.182.187
Beginstand liquide middelen	6.534.893	4.352.706
Mutatie liquide middelen	<u>4.078.161</u>	<u>2.182.187</u>
Eindstand liquide middelen	<u><u>10.613.054</u></u>	<u><u>6.534.893</u></u>

Toelichting behorende tot de jaarrekening:

Grondslagen

De activiteiten van Stichting Primenius bestaan uit het geven van primair onderwijs.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is vastgesteld dat de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn, met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen. De jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslaggevingsperiode gelijk aan het betreffende kalenderjaar.

De jaarrekening is opgesteld op basis van continuïteit.

Voor zover niet anders is vermeld worden activa, voorzieningen en schulden opgenomen tegen de nominale waarde.

Vergelijking met voorgaand jaar:

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar. De vergelijkende cijfers van het voorgaande boekjaar zijn, waar nodig, slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

Schattingen:

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen, de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen alsmede van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld.

De genoemde bedragen, voorzover niet anders vermeld, zijn opgenomen in hele euro's.

Het kasstroomoverzicht is opgenomen volgens de indirecte methode. De toelichting vloeit voort uit de toelichting op de afzonderlijke posten in de jaarrekening en is daarom niet apart opgenomen.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname van het materieel vast actief.

De kosten van groot onderhoud worden in de jaarrekening verwerkt middels een voorziening groot onderhoud. De grondslagen zijn opgenomen onder de grondslagbeschrijving van voorzieningen.

De activeringsgrens is: € 500,-

Het systeem van afschrijvingen is als volgt:

Gebouwen, bestaande uit:

- Gebouwen 2,5% en 5% van de aanschafwaarde
- Technische installaties 5% en 6,7% van de aanschafwaarde

Inventaris en apparatuur, bestaande uit:

- Inventaris 5% en 10% van de aanschafwaarde
- ICT 10% en 20% en 25% van de aanschafwaarde

Overige vaste bedrijfsmiddelen, bestaande uit:

- Onderwijsleerpakket 11,1% en 25% van de aanschafwaarde
- Vervoermiddelen 20% van de aanschafwaarde

Schattingswijziging

De scholen 01BO de Toermalijn, 07QK R.K. Mariaschool en 11MD Pastoor Middelkoopschool zullen hun intrek nemen in een nieuw schoolgebouw. De Toermalijn per 1 augustus 2024, de Mariaschool per 1 oktober 2024 en de Pastoor Middelkoopschool per 1 augustus 2025. Voor de activa welke niet mee gaan naar nieuwbouw wordt de resterende boekwaarde afgeschreven over de resterende gebruiksduur, hetgeen leidt tot een aanvullende afschrijvingslast. Het effect hiervan op de jaarrekening 2023 bedraagt totaal € 73.139

Financiële vaste activa

Bij eerste verwerking worden de leningen en vorderingen opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

De onder de financiële vaste activa opgenomen obligaties worden, voorzover ze worden aangehouden tot het einde van de looptijd, gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs of lagere marktwaarde. Obligaties die niet tot het einde van de looptijd worden aangehouden, worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Aandelen worden gewaardeerd tegen marktwaarde.

Vorderingen

Bij eerste verwerking worden de vorderingen opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. De vorderingen worden verminderd met de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van het bestuur. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Algemene reserve

De Algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen werkelijke baten en lasten.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserve privaats is gevormd uit resultaten uit voorgaande jaren vanuit de private geldstromen en middels het private resultaat over het onderhavige boekjaar.

Het Ministerie van OCW heeft onder de noemer Nationaal Programma Onderwijs een subsidie beschikbaar gesteld voor het herstel van het onderwijs en het compenseren van onderwijsachterstanden als gevolg van de coronacrisis. De bekostiging wordt als lumpsum bekostiging ontvangen en verantwoord. De bestemmingsreserve Nationaal Programma Onderwijs is gevormd uit de nog niet bestede middelen van deze subsidie.

Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde, met uitzondering van voorzieningen ter zake van personeel en soortgelijke verplichtingen. Deze worden opgenomen tegen de berekende contante waarde. Een voorziening wordt eerst gevormd als voldaan is aan de vereisten terzake van het vormen van voorzieningen.

De voorziening jubilea is opgenomen tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salaristijding en disconteringsvoet. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

De voorziening duurzame inzetbaarheid wordt gevormd op basis van de ingediende verlofplanning van een personeelslid. Op basis van deze planning wordt het verlofsaldo bepaald. Dit saldo wordt contant gemaakt tegen het geldende discontopercentage. Tot op heden worden er nog maar zeer beperkt verlofplanningen gemaakt op basis van de regeling duurzame inzetbaarheid. De voorziening wordt pas opgenomen als de verplichting betrouwbaar is te schatten.

De voorziening onderhoud is gebaseerd op de onderhoudsplanning van de komende jaren. De dotatie is op basis van de planning berekend en gelijkmatig verdeeld over de jaren. Periodiek wordt de planning geactualiseerd. Jaarlijks wordt bekeken of de dotatie toereikend is. In de Regeling jaarverslaggeving onderwijs is een tijdelijke overgangsregeling opgenomen voor het toepassen van de methode van kostenegalitatie voor de voorziening groot onderhoud. Van deze tijdelijke overgangsregeling is gebruikt gemaakt bij het berekenen van de voorziening groot onderhoud.

Voorziening werkloosheidsuitkering: per 1 augustus 2022 is het Participatiefonds gemoderniseerd. Dit leidt ertoe dat het bevoegd gezag verplicht is tot het doen van een eigen bijdrage in de werkloosheidskosten van medewerkers waarvan de arbeidsovereenkomst op of na 1 augustus 2022 is beëindigd. De voorziening werkloosheidsuitkeringen is opgenomen tegen de contante waarde van de toekomstige uitkeringen aan voormalig medewerkers die een werkloosheidsuitkering of bovenwettelijke uitkering ontvangen. De voorziening wordt opgenomen voor het deel van de uitkering dat voor rekening komt van het bevoegd gezag. De hoogte van de voorziening is bepaald op basis van gegevens van het Participatiefonds. Hierbij wordt ingeschat in welke mate de medewerker de gehele looptijd van de uitkering gebruik zal maken van de uitkering.

Langlopende en kortlopende schulden

De langlopende en kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Langlopende/kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Deze is gelijk aan de nominale waarde.

Pensioenen

Er is één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling en wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerder, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. Per ultimo boekjaar heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 113,9% (beleidsdekkingsgraad). De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. De stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De stichting heeft daarom de pensioenregeling verwerkt als een 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering' en heeft alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Baten

Onder baten wordt verstaan de van overheidswege toegekende (normatieve) bijdrage OCW, overige OCW-subsidies en (gemeentelijke) overheidsbijdragen, alsmede de van derden toegekende overige bijdragen. De baten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Lasten

De lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. Verliezen die hun oorsprong vinden in het boekjaar worden in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

A.1.4 Toelichting op de balans per 31 december 2023

1. Activa

1.2 Materiële vaste activa

	Aanschaf- waarde per 31 december 2022	Afschrijvingen tot en met 31 december 2022	Boekwaarde per 31 december 2022	Mutaties 2023				Aanschaf- waarde per 31 december 2023	Afschrijvingen tot en met 31 december 2023	Boekwaarde per 31 december 2023
				Investerings	Desinves- teringen	Afschrijvingen	Afschrijvingen desinvesteringen			
1.2.1 Gebouwen en terreinen	7.346.486	3.005.360-	4.341.126	207.301	304.671-	441.487-	131.278	7.249.116	3.315.569-	3.933.547
1.2.2 Inventaris en apparatuur	9.671.688	5.565.197-	4.106.490	912.316	131.893-	805.882-	89.007	10.452.111	6.282.073-	4.170.038
1.2.3 Overige vaste bedrijfs- middelen	1.275.423	664.715-	610.708	260.617	4.109-	115.816-	679	1.531.931	779.852-	752.079
1.2.4 MVA in uitvoering en vooruit- betalingen	168.703	-	168.703	328.927	168.703-	-	-	328.927	-	328.927
Materiële vaste activa	18.462.300	9.235.273-	9.227.027	1.709.161	609.376-	1.363.185-	220.963	19.562.085	10.377.494-	9.184.590

Onder inventaris en apparatuur vallen de posten meubilair en ICT-middelen.

Onder overige vaste bedrijfsmiddelen vallen investeringen in onderwijsleerpakket en overige investeringen.

De desinvestering bij '1.2.4 MVA in uitvoering en vooruitbetalingen' hebben betrekking op investeringen uit voorgaand jaar waarvan de investering op dat moment nog niet was afgerond. In 2023 is de investering voltooid en geactiveerd onder de van toepassing zijnde investeringscategorie.

De desinvesteringen betreft het opschonen van de activa module. Hiermee is een aanschafwaarde van € 440.673 gedesinvesteerd.

Van deze activa is het overgrote deel reeds afgeschreven.

In verband met de beëindiging van het Blokland en de verhuizing van het Compas en de Sterre der Zee naar de nieuwbouw school bedraagt de nog niet afgeschreven boekwaarde € 219.710.

Dit is als boekverlies verwerkt in het resultaat van 2023.

1.3 Financiële vaste activa

	Boekwaarde per 31 december 2022	Mutaties 2023			Boekwaarde per 31 december 2023
		Investerings	Desinves- teringen	Resultaat	
1.3.6 Effecten:					
Overige effecten	4.226.480	-	-	269.408	4.495.887
1.3.7 Overige vorderingen	164.261	-	37.773-	-	126.488
Totaal	4.390.741	-	37.773-	269.408	4.622.375

De overige effecten betreft participaties in het liquiditeitenfonds van ASR. Deze zijn gewaardeerd tegen marktwaarde en voldoen aan de voorwaarden van de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016.

	Boekwaarde per 31 december 2022	Aflossing 2023	Investering 2022	Boekwaarde per 31 december 2023	Looptijd lening	Resterende Looptijd
St. Ondersteuningsfonds	29.800	3.311	-	26.489	20 jaar	8 jaar
Stg. Tamariki	134.462	34.462	-	100.000		
	164.261	37.773	-	126.488		

De leningen U/G zijn gefinancierd met privaat vermogen van de stichting.

Voor de schuld van Tamariki is geen looptijd vastgesteld en worden geen rentekosten in rekening gebracht.

Ook voor de overige leningen u/g worden geen rentekosten in rekening gebracht.

1.5 Vorderingen

	31 december 2023	31 december 2022
1.5.1 Debiteuren	474.064	438.923
1.5.2 Vorderingen OCW	49.792	-
De vordering OCW heeft betrekking op de overlopende posten inzake Aanvullende bekostiging asielzoekers en overige vreemdelingen.		
1.5.6 Overige overheden	693.384	312.131
1.5.7 Overige vorderingen	24.731	43.705
<i>Overige overlopende activa</i>	<u>647.991</u>	<u>546.840</u>
1.5.8 Overlopende activa	647.991	546.840
1.5.9 AF: voorziening wegens oninbaarheid	145.270-	145.270-
Totaal Vorderingen	<u>1.744.692</u>	<u>1.196.329</u>

De vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

In de overlopende activa (1.5.8) zit een vordering op Primenius Kinderopvang voor € 177.000 inbegrepen

1.7 Liquide middelen

	31 december 2023	31 december 2022
1.7.2 Banken	<u>10.613.053</u>	<u>6.534.893</u>
	<u>10.613.053</u>	<u>6.534.893</u>

2.1 Eigen vermogen

		Mutaties 2023			
		Boekwaarde per 31 december 2022	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Boekwaarde per 31 december 2023
2.1.1	Algemene reserve	9.830.480	345.169	-	10.175.649
2.1.2	Bestemmingsreserve publiek	1.242.777	39.226-	-	1.203.551
2.1.3	Bestemmingsreserve privaat	1.136.185	255.701-	-	880.484
		<u>12.209.442</u>	<u>50.242</u>	<u>-</u>	<u>12.259.684</u>

De bestemmingsreserve privaat is gevormd uit resultaten uit voorgaande jaren vanuit de private geldstromen.

Toelichting Bestemmingsreserve publiek:

		Mutaties 2023			
		Boekwaarde per 31 december 2022	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Boekwaarde per 31 december 2023
	Bestemmingsreserve NPO	2.739.856	39.226-	-	2.700.630
	Overige reserve	1.497.079-	-	-	1.497.079-
		<u>1.242.777</u>	<u>39.226-</u>	<u>-</u>	<u>1.203.551</u>

2.1T-1 Eigen vermogen (vergelijkende cijfers vorig jaar)

		Mutaties 2022			
		Boekwaarde per 31 december 2021	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Boekwaarde per 31 december 2022
2.1.1T-1	Algemene reserve	10.741.727	911.247-	-	9.830.480
2.1.2T-1	Bestemmingsreserve publiek	1.178.718	64.059	-	1.242.777
2.1.3T-1	Bestemmingsreserve privaat	1.376.441	240.256-	-	1.136.185
		<u>13.296.886</u>	<u>1.087.444-</u>	<u>-</u>	<u>12.209.442</u>

De bestemmingsreserve privaat is gevormd uit resultaten uit voorgaande jaren vanuit de private geldstromen.

Toelichting Bestemmingsreserve publiek (vergelijkende cijfers vorig jaar):

		Mutaties 2022			
		Boekwaarde per 31 december 2021	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Boekwaarde per 31 december 2022
	Bestemmingsreserve NPO	1.178.718	1.561.138	-	2.739.856
	Bestemmingsreserve OC&W	1.497.079	1.497.079-	-	-
		<u>2.675.797</u>	<u>64.059</u>	<u>-</u>	<u>2.739.856</u>

2.2 Voorzieningen

	Boekwaarde per 31 december 2022	Mutaties 2023			Boekwaarde per 31 december 2023	Kortlopende deel < 1 jaar	Langlopende deel > 1 jaar
		Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval			
2.2.1 Personeel	282.631	79.039	58.511-	11.394-	291.765	52.421	239.344
<i>Jubilea</i>	253.187	58.988	30.284-	11.394-	270.497	31.153	239.344
<i>Voorziening werkloosheidsu- itkering</i>	29.444	20.051	28.227-	-	21.268	21.268	-
2.2.3 Overige voorzieningen	4.086.483	940.385	196.712-	-	4.830.156	1.165.596	3.664.560
<i>Onderhoud</i>	<u>4.086.483</u>	<u>940.385</u>	<u>196.712-</u>	-	<u>4.830.156</u>	<u>1.165.596</u>	<u>3.664.560</u>
	<u>4.369.114</u>	<u>1.019.424</u>	<u>255.223-</u>	<u>11.394-</u>	<u>5.121.921</u>	<u>1.218.017</u>	<u>3.903.904</u>

Bij de opbouw van de voorziening onderhoud wordt rekening gehouden met de geplande nieuwbouw van De Toermalijn en de Mariaschool in 2024; Pastoor Middelkoopschool in 2025.

In de onderhoudsplanning is het onderhoud opgenomen zoals nog zal moeten worden uitgevoerd om de scholen tot aan het geplande moment van verhuizing te kunnen blijven gebruiken.

2.4 Kortlopende schulden

	31 december 2023	31 december 2022
2.4.3 Crediteuren	383.157	522.593
2.4.5 Schulden aan groepsmaatschappijen	0	-
2.4.7.1 <i>Loonheffing</i>	1.526.329	1.503.825
2.4.7.2 <i>Omzetbelasting</i>	-	0-
2.4.7.3 <i>Premies sociale verzekeringen</i>	46.691	1.111
2.4.7 Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen	<u>1.573.020</u>	<u>1.504.936</u>
2.4.8 Schulden terzake van pensioenen	442.278	406.434
2.4.9 Overige kortlopende schulden	367.463	50.598
2.4.10.4 <i>Vooruitontvangen termijnen OCW niet geoormerkt</i>	1.309.492	301.611
2.4.10.5 <i>Overlopende passiva m.b.t. vakantiegeld</i>	1.083.630	1.024.045
2.4.10.8 <i>Overlopende passiva algemeen</i>	635.154	424.339
2.4.10.8 <i>Overlopende passiva mbt subsidie Gemeente</i>	2.983.411	497.062
2.4.10.8 <i>Overlopende passiva mbt subsidie overig</i>	5.500	38.817
2.4.10 Totaal overlopende passiva	<u>6.017.188</u>	<u>2.285.874</u>
Totaal kortlopende schulden	<u><u>8.783.107</u></u>	<u><u>4.770.435</u></u>

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

2.5 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Er is een contract met Onderwijsbureau Meppel. Dit contract wordt periodiek verlengd.

De scholen Jenaplanschool 't Sterrenpad, RK basisschool De Schelp, RK St. Willibrordusschool, Vredeveld, St. Antoniuschool, Kristalla en De PIT zijn voor onbepaalde tijd gehuisvest in een MFC. De jaarlijkse bijdrage in de exploitatiekosten en het onderhoud bedragen ca. € 415.000.

De stichting heeft een huurcontract afgesloten voor de huur van de bedrijfsruimte gelegen aan de Scholtenswijk 10 te Oude Pekela. Dit contract heeft een looptijd t/m 28 februari 2026
Het huurcontract betreft een bedrag ad. € 55.000 per jaar.

Voor de printafdrukken heeft de stichting in 2019 een overeenkomst afgesloten met Copy Cluster, met een duur van 72 maanden en bedraagt ongeveer € 130.000,- voor 2024.

Met betrekking tot de levering van energie zijn contracten afgesloten bij Engie (zowel gas als electra)
Beide contracten lopen t/m 31-12-2025 voor een totaal bedrag van ca. € 515.000 per jaar.

Voor de levering van schoonmaak en glasbewassing heeft de stichting een contract afgesloten met Dokter Schoonmaakorganisatie met een looptijd tm 30 september 2026.
De kosten bedragen op jaarbasis ongeveer € 660.000.

Met Donker Groep B.V. is een overeenkomst gesloten voor groenonderhoud en boomveiligheid.
Het contract eindigt op 7-04-2025 en de kosten bedragen ca. € 220.000 per jaar.

Gebeurtenissen na balansdatum

Met ingang van 1 januari 2024 wordt het MFC Groote Veen overgedragen aan Stichting Baasis.

Model G. Overzicht doelsubsidies OCW

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Toewijzing
			De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond <u>(J/N)</u> of <u>onderhanden</u>
Subsidieregeling tegemoetkoming vervangingskosten schoolleiders primair onderwijs	TVKS21032	16-12-2022	J
duo ocw, subs. intensivering reg. Kansengelijkheid	GK022027	17-12-2021	J
Subsidie verbetering basisvaardigheden	VBV22-PO-2282	16-12-2021	J
Subsidie verbetering basisvaardigheden	VBV22-PO-2321	16-12-2021	J
Subsidie impuls en innovatie bewegingsonderwijs	IIB210332	13-12-2021	J
Subsidie impuls en innovatie bewegingsonderwijs	IIB220126	17-11-2022	onderhanden
Subsidie Internationalisering Funderend onderwijs	IFO23099	20-1-2023	onderhanden
Subsidie studieverlof	1349681	22-8-2023	onderhanden
Subsidie verbetering basisvaardigheden	VBV23P-PO-0019	16-6-2023	onderhanden
Subsidie verbetering basisvaardigheden	VBV23P-PO-0031	16-6-2023	onderhanden
Subsidie verbetering basisvaardigheden	VBV23P-PO-0070	16-6-2023	onderhanden
Subsidie verbetering basisvaardigheden	VBV23-PO-0018	16-6-2023	onderhanden
Subsidie verbetering basisvaardigheden	VBV23-PO-0286	16-6-2023	onderhanden
Subsidie verbetering basisvaardigheden	VBV23-PO-0035	16-6-2023	onderhanden
Subsidie verbetering basisvaardigheden	VBV23-PO-0050	16-6-2023	onderhanden
Subsidie verbetering basisvaardigheden	VBV23-PO-0231	16-6-2023	onderhanden
Subsidie verbetering basisvaardigheden	VBV23-PO-0620	16-6-2023	onderhanden
Subsidie verbetering basisvaardigheden	VBV23-PO-1398	16-6-2023	onderhanden
Subsidie verbetering basisvaardigheden	VBV23-PO-2538	16-6-2023	onderhanden
Subsidie verbetering basisvaardigheden	VBV23-PO-1422	16-6-2023	onderhanden
Subsidie verbetering basisvaardigheden	VBV23-PO-1649	16-6-2023	onderhanden
Subsidie verbetering basisvaardigheden	VBV23-PO-2133	16-6-2023	onderhanden
Subsidie verbetering basisvaardigheden	VBV23-PO-5275	16-6-2023	onderhanden
Subsidie verbetering basisvaardigheden	VBV23P-PO-0023	15-12-2023	onderhanden
Regeling school en omgeving	RSO-23381	15-12-2023	onderhanden
Regeling school en omgeving	RSO-23459	22-12-2023	onderhanden
Regeling school en omgeving	RSO23325	22-12-2023	onderhanden

Model G. Overzicht doelsubsidies OCW**G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule****G2-A Aflopend per ultimo verslagjaar**

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing (€)	Ontvangen t/m 2022	Lasten t/m 2022	Stand begin 2023	Ontvangen in 2023	Lasten in 2023	Te verrekenen 31-12-23
N.v.t.			-	-	-	-	-	-	-
Aflopend			-	-	-	-	-	-	-

G2-B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing (€)	Ontvangen t/m 2022	Lasten t/m 2022	Stand begin 2023	Ontvangen in 2023	Lasten in 2023	Stand ultimo 2023
N.v.t.			-	-	-	-	-	-	-
Doorlopend			-	-	-	-	-	-	-

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2023

3 Baten

3.1 Rijksbijdragen OCW

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
3.1.1.1 Rijksbijdragen OCW	39.273.933	37.408.107	37.145.197
3.1.2.1 Geormerkte subsidies	-	5.400	-
3.1.2.2 Niet geormerkte subsidies	979.084	488.001	674.979
Totaal rijksbijdragen via OCW	40.253.017	37.901.508	37.820.176
3.1.3.3 Rijksbijdragen via samenwerkingsverband	1.879.582	1.498.386	1.749.807
Totaal rijksbijdragen	42.132.599	39.399.894	39.569.983

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen en subsidies	280.080	140.277	182.775
3.2.2 Overige overheidsbijdragen	160.470	146.974	112.431
	440.550	287.251	295.206

3.5 Overige baten

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
3.5.1 Verhuur	356.204	370.353	319.998
3.5.2 Detachering personeel	819.282	480.198	332.348
3.5.5 Ouderbijdragen	117.548	77.500	124.283
3.5.6 Overig	104.861	86.000	47.293
	1.397.894	1.014.051	823.922

De Detacheringsopbrengsten Personeel (3.5.2) zijn inclusief een doorbelasting van € 157.000 naar naar Primenius Kinderopvang.

4.1 Personele lasten

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
4.1.1.1	25.055.093	23.742.399	24.183.950
4.1.1.2	3.919.924	3.714.550	3.564.127
4.1.1.3	3.790.088	3.591.517	3.523.967
4.1.1	32.765.105	31.048.466	31.272.044
4.1.2.1	67.645	47.286	97.299
4.1.2.2	923.712	290.590	655.745
4.1.2.3	1.609.233	1.587.534	1.135.163
4.1.2.4	559.895	487.700	527.377
4.1.2	3.160.485	2.413.110	2.415.585
4.1.3	604.306-	75.000-	450.969-
	35.321.284	33.386.577	33.236.660
	Realisatie 2023	Realisatie 2022	
Gemiddeld aantal FTE	399	418	

4.2 Afschrijvingen

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
4.2.2.1	441.488	479.456	440.488
4.2.2.2	805.882	1.038.585	788.200
4.2.2.3	547	547	412
4.2.2.4	115.269	125.267	106.031
	1.363.186	1.643.856	1.335.130
Boekresultaat desinvesteringen	219.709		29.334
	1.582.895	1.643.856	1.364.464

4.3 Huisvestingslasten

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
4.3.1	708.372	686.285	538.146
4.3.3	185.677	160.498	165.691
4.3.4	596.474	543.752	438.150
4.3.5	822.979	743.825	810.088
4.3.6	78.477	76.484	70.695
4.3.7	940.385	875.591	864.029
4.3.8	220.080	124.295	169.863
	3.552.444	3.210.730	3.056.663

4.4 Overige lasten

		Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
4.4.1	Administratie- en beheerslasten	1.899.632	1.721.355	1.706.324
4.4.2.1	<i>Inventaris en apparatuur</i>	37.364	15.250	34.536
4.4.2.2	<i>Leermiddelen</i>	991.457	771.434	1.058.266
4.4.2	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	1.028.821	786.684	1.092.802
4.4.3	Dotatie overige voorzieningen	-	-	84.297
4.4.4	Overig	805.133	549.664	624.727
		<u>3.733.586</u>	<u>3.057.703</u>	<u>3.508.150</u>
<i>Uitsplitsing</i>				
4.4.1.1	Honorarium onderzoek jaarrekening	<u>36.240</u>		<u>28.798</u>
	Accountantslasten	<u>36.240</u>		<u>28.798</u>

Flynth Audit heeft voor de controle van de jaarrekening een mantelcontract afgesloten met Onderwijsbureau Meppel. Als gevolg hiervan factureert Flynth Audit aan Onderwijsbureau Meppel en niet rechtstreeks aan de afzonderlijke schoolbesturen, welke bij Onderwijsbureau Meppel zijn aangesloten. Onderwijsbureau Meppel brengt voor haar totale dienstverlening aan de afzonderlijke schoolbesturen een all-in vergoeding in rekening. Hierin zijn de kosten voor de controle van de jaarrekening opgenomen. Het bedrag dat in de jaarrekening is toegelicht aangaande de controle van de jaarrekening is gebaseerd op een interne calculatie van het totale budget van Flynth Audit, welke gebaseerd is op de omvang van het schoolbestuur ten opzichte van het totaal.

5 Financiële baten en lasten

		Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
5.1	Rentebaten	-	-	12
5.3	Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	269.408	5.000	590.116-
5.5	Rentelasten	-	-	20.515-
		<u>269.408</u>	<u>5.000</u>	<u>610.618-</u>

A.1.7**Overzicht verbonden partijen****Overige verbonden partijen (minderheidsbelang en geen beslissende zeggenschap)**

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteit
Stichting Bestuur Primenius	Stichting	Gemeente Pekela	4
Stichting Primenius Kinderopvang	Stichting	Gemeente Pekela	4
Stichting Samenwerkingsverband PO 20-01	Stichting	Gemeente Groningen	4
Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Noord Drenthe 22-01	Vereniging	Gemeente Assen	4
Stichting Samenwerkingsverband PO 22-02 PO	Stichting	Emmen	4
Samenwerkingsverband PO 2203 Hoogeveen, Meppel, Steenwijk en omstreken	Stichting	Gemeente Hoogeveen	4

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

A.1.8

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren die op Stichting Primenius van toepassing is.

Op grond van de WNT regelgeving is de klasseindeling D van toepassing. Bij deze klasseindeling geldt voor 2023 een bezoldigingsmaximum van € 173.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

Deze klasseindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld:

Totale baten	6
Aantal leerlingen	3
Gewogen aantal onderwijssoorten	2
Totaal aantal complexiteitspunten	<u>11</u>

1. BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN

1a. Leidinggevende topfunctionarissen mét dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt (bedragen in €)

Gegevens 2023		L.J.M. Hobert																
Functiegegevens		Voorzitter CvB																
Aanvang en einde functievervulling 2023		1/1-31/12																
Omvang dienstverband in FTE		1																
Dienstbetrekking?		j																
Bezoldiging																		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		149.654																
Beloningen betaalbaar op termijn		22.671																
<i>Subtotaal</i>		<i>172.325</i>																
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum		173.000																
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		0																
Bezoldiging		172.325																
Bedrag van de overschrijding		0																
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		nvt																
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		nvt																
Gegevens 2022																		
Aanvang en einde functievervulling 2022		1/1-31/12																
Omvang dienstverband 2022 in FTE		1																
Dienstbetrekking?		ja																
Bezoldiging																		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		144.618																
Beloningen betaalbaar op termijn		22.144																
<i>Subtotaal</i>		<i>166.762</i>																
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum		168.000																
Totaal bezoldiging 2022		166.762																

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen (bedragen in €)

Gegevens 2023	M.H.M. de Jong	A. van den Bosch	L.M. Dillerop	W.S. de Vries	J.H. Scholte	C. Wolters	M.C.J.L. Opendakker					
Functiegegevens	Voorzitter RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT					
Aanvang en einde functievervulling 2023	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	5/1-31/12	5/1-31/12					
Bezoldiging												
Bezoldiging	11.100	7.400	7.400	7.400	7.400	7.400	7.400					
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	25.950	17.300	17.300	17.300	17.300	17.110	17.110					
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0	0	0	0	0	0	0					
Bezoldiging	11.100	7.400	7.400	7.400	7.400	7.400	7.400					
Bedrag van de overschrijding	0	0	0	0	0	0	0					
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt					
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt					

Gegevens 2022

Aanvang en einde functievervulling 2022	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12							
Bezoldiging	9.635	6.424	6.424	6.424	6.424							
bezoldigingsmaximum	25.200	16.800	16.800	16.800	16.800							

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt (bedragen in €)

Er zijn geen uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband voldaan aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

3. OVERIGE RAPPORTAGEVERPLICHTINGEN OP GROND VAN DE WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer	45000
Naam instelling	Stichting Primenius
Rechtsvorm	Stichting
KvK-nummer	41015441
Statutaire zetel	Oude Pekela
Adres	Scholtenswijk
Huisno	10
Huisno.toevoeging	
Postadres	12
Postcode	9665KN
Plaats	Oude Pekela
Telefoon	0597-67 69 55
E-mailadres	kirsten.sanders@primenius.nl
Website	www.primenius.nl
Contactpersoon	Frouke Bloemendal, Mike Matau, Bejanne Hobert
Telefoon	0597-67 69 55
E-mailadres	frouke.bloemendal@primenius.nl
Accountant	Flynth
Sector-code (SBI)	85201+85202+8891+69209
Datum inschrijving KvK	26-7-1995

Brin	Naam
00FI	Samenwerkingsbasisschool PORK
01BO	School voor Speciaal Basisonderwijs Toermalijn
03SL	R.K. Basissch. Bonifatius
03RY	St. Gerardus
03ON	St. Gerardus Majella
03RX	Willibrordschool
04SK	Basisschool St. Frans
04OE	Jenaplanschool 't Sterrenpad
05CJ	Hoogholtje
05DQ	R.K. Basisschool De Schelp
05DB	St. Josephschool
05KB	St. Vitus
06YD	Het Compas
06LH	R.K. Basissch. H. Gerardus
06QH	R.K. Basisschool De Banier
06SQ	R.K. St. Willibrordusschool
06SI	St. Theresia
06CI	St. Walfridus
07UC	O.L.V. Sterre der Zee
07QK	R.K. Mariaschool
07QM	St. Antoniuschool
07PA	Vredeveld
08VC	De Brummelbos
08XL	Maria in Campis
08PM	St. Antonius
09OB	Kard. Alfrink
10YR	St. Henricusschool
11CB	Kristalla
11MD	Past. Middelkoopschool
15DL	Mgr. Bekkers
21PU	De Diedeldoorn
23DM	In de Manne
31TJ	De PIT Groningen

Bestemming van het resultaat

Het voorstel voor de resultaatbestemming is als volgt:

- € 345.169 wordt toegevoegd aan de algemene reserve
- € 39.226- wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve NPO
- € 255.701- wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve privaat

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

Bestuurder:

Stichting Bestuur Primenius
Namens deze,

- L.J.M. Hobert

- D.A.J. Pathuis

De raad van toezicht van Stichting Bestuur Primenius
Namens deze,

- R.J.M. Zwartter

- M.Y. van der Veen

- J.H. Scholte

- C. Wolters

- M.C.J.L. Opdenakker

Overige gegevens

Controleverklaring